המודיע

אגודת ישראל / עולמית

בס"ד, ירושלים, יום א' פר' בהר-ב, כ' אייר תשל"ד / שנה כ"ה גליון 8552

ל"ה לעומר, דף היומי: מנחות ק"ה (12 במאי 74) / המחיר 45 אגורות

סוריה ביקשה רשמית כינוס פיסגה ערבית

כווית, מוצ"ש — מזכיר הליגה ה-ערבית מחמוד ריאד קיבל כאן ביום החמישי בלילה את בקשתה הרשמית של סוריה לכינוס ועידת פיסגה ערבית חד-שה.

הדובר אמר כי הפניה נעשתה בשיחת טלפון על ידי סגן ראש ממשלת סוריה ושר החוץ, עבדל חלים חדאם.

מר ריאד היה בדמשק כאשר נמסר לראשונה כי ממשלת סוריה מבקשת ל-כנס ועידת פיסגה חדשה.

מזכיר הליגה נמצא בכווית כדי לשבת ראש בדיונים של ועידה ערבית המבקשת לשים קץ למלחמת הגרילה הנמשכת ב-דרום עומאן ולהסיג העוינות בין עו-מאן לשכנתה דרום תימן, התומכת ב-מורדים שמאלניים בעומאן. (עי"ר)

60 מצבות חוללו בלונדון

לונדון מוצ"ש — 60 מצבות חול-לו ע"י אלמונים בבית הקברות הי-הודי אדמונטון שבצפון לונדון. ה-אלמונים גם הציתו אש באולם המתנה והעלו באש סידורי תפילה. (עטס"א).

הסנאט ידרוש התניית הסיוע למצרים בפתיחת התעלה לאניות כל הארצות

וושינגטון מוצ"ש — במסדרונות הס-נאט ישנה כעת הצעה שלפיה יותנה הסיוע האמריקאי למצרים בהתנה ב-פתיחת תעלת סואץ בפני אניות כל הארצות, כולל ישראל — מסרו היום העיתונאים האמריקאים אוואנס ו-נובאק.

בעלי השור מצרי, כי אם תיקון כזה לחוק הסיוע האמריקאי למצרים יתק-בל, לא תתיר מצרים לעולם לאני-יות ישראליות להשתמש בתעלה, וזה „יתרום ל[illegible] שבין ווש-ינגטון וקהיר".

כן טענו העיתונאים, כי „ישראל הודיעה באורח בלתי רשמי לאר-ה"ב, כי היא תסתפק בהסכמת מצ-רים להתיר מעבר של מטענים ישרא-ליים — אך לא אניות בניפות דגל ישראלי — דרך התעלה. נשיא מצרים הסכים באופן בלתי רשמי להצעה זו. אולם אם הקונגרס, בעל העמדה הפרו-ישראלית בולטת, יאשר תיקון [illegible] מעבר חופשי לאניות ישר-אליות, ברור, שקבוצות הלחץ הפרו-ישראליות בקונגרס לא תתנגד להה".

„ספינות שרבורג" יימכרו ללוב

פאריס מוצ"ש — משא ומתן מתנהל בין לוב וצרפת על מכירת מספר ס-פינות טילים. הספינות נבנות במספ-נה בשרבורג. אורכן 47 מטרים, הן [illegible] עד 40 קשר בשעה.

[...]ד קיסינג'ר יקיים היום שיחות מכריעות [...]ן שליטי סוריה על תכנית הפרדת הכוחות

[...]ים בסטייט דיפרטמנט ובפמליית קיסינג'ר מגלים אופטימיות גוברת לקראת הסכם ✶ משקיפים ערביים

[...] 50 אחוז סיכויים להסדר

[...]ה האמריקאי הד"ר הנרי קי-[...] הבוקר לסיבוב השיחות ה-[...] מנהיגי סוריה, שיחה כנראה [...]חרון והמכריע במסגרת סיו-[...] באיזור.

[...]סינגר יוצא מירושלים כשבידו [...]תשובות על תכנית ההפרדה [...] אותן הוא קיבל בשיחות שניהל בבירה ביממה האחרונה לאחר שובו מביקורו בדמשק ביום שישי אחר הצהריים.

אמש נהלה קבוצת העבודה של ה-צוות הישראלי שיחות עם הצוות ה-אמריקאי, מצד ישראל השתתפו בשיחות שר הבטחון, החוץ, העבודה ושר ה-הסברה.

בעדר הפעם מצוות השרים השר אלון שיצא ללונדון. מן הצד האמריקאי הש-תתפו הד"ר קיסינגר ומר סיסקו [illegible] ופקידים נוספים.

50 אחוז להסכם

ישנם 50 אחוז סיכויים שמאמצי קי-סינגר יסתיימו בהסכם על הפרדת ה-כוחות בחזית הגולן — דעה זו הביעו בשבת מרבית המשקיפים הערבים ב-ביירות.

הכל מצביע על כך כי ד"ר קיסינגר והנשיא אסד ידונו ביום א' בעזרת מ-פות, בדומה לפגישתם הקודמת ביום החמישי, ב„לב הבעיה": קו ההפרדה של הכוחות באזור ההיץ שיקבע בין ה-כוחות הסוריים והישראליים.

כן מציינים המשקיפים, כי הבטאון הסורי הרשמי למחצה „אל תאורה" נגע בשבת לראשונה ב„שלב הבא", כ-תוך הבנה כי שלב זה יבוא בעקבות הפרדת הכוחות בגולן.

העתון כתב „לאחר שיושג הסכם ה-הפרדה, תצטרך האומה הערבית להת-ייצב מול מזימות שמטרתן לגרום ל-פילוג בקרב הערבים ולהביא לשינויים לטובת האויב".

למרות מאמר זה, שמשקיפים מסו-יימים רואים בו ביטוי לאופטימיות יתי-רה לגבי השיחות האמריקאיות סוריות, אין רואים סיכויים רבים כי יושג הסכם הפרדה לפני ועידת הפיסגה הערבית הקרובה.

אופטימיות בחוגים דיפלומטים לגבי סיכויי ההסדר

וושינגטון מוסר סופר סוכנות כי זו הפעם הראשונה מאז התחיל מסעו ה-נוכחי של ד"ר קיסינגר במזה"ת ה-סתמנה בשבת אופטימיות בחוגי הס-טייט דפרטמנט לגבי סיכויי השגת ה-סדר הפרדת כוחות בין ישראל וסוריה.

חוגי הסטייט דפרטמנט סבורים, כי השיחות הנוכחיות של קיסינגר בירו-שלים ושיחותיו ביום א' עם נשיא סו-ריה חאפז אל אסאד יהיו המכריעות. לאחר הסתייגות זהירה שגילו בזמן האחרון, אמרו עתה חוגי משרד החוץ האמריקאי כי סיכויי ההסדר עדיפים על סיכויי הכשלון.

העתונאים האמריקנים המתלווים ב-מסעו של ד"ר קיסינגר, מביעים גם הם בכתבותיהם מידה של אופטימיות, דווקא החוגים הישראליים הביעו את הבטחון הרב ביותר בדבר אפשרות של הסדר.

סופר העתון „וושינגטון פוסט" מסר כי סביבתו של ד"ר קיסינגר מגלה אופטימיות גוברת לגבי האפשרות ש-הסכם יושג עוד השבוע.

אולסופ: סיכויים להסכם הפרדה

העתונאי האמריקאי ג'וזף אולסופ כתב ביום ו' בטורו, כי הסכם הפרדה בין סוריה לישראל „קרוב יותר מש-נצפה בדרך כלל" וזאת מסיבות שו-נות:

אחת הסיבות, כתב אולסופ, היא ש-לקיסינגר יש „הרגל פקחי להדגיש את הקשיים שיש להתגבר עליהם, כל אי-מת שהוא מקווה להשיג משהו ממשי באמת", מסיבה זו „היו הידיעות מ-חזות המרים קודרות במידה מופרזת".

סיבה אחרת היא שלסורים אין ה-אמצעים הדרושים כדי לשבש את ה-דיפלומטיה של קיסינגר, וכי בעוד ה-לסובייטים יש אמצעים כאלה „נראה שהחליטו כי אין הם יכולים להבטיח לסורים תמיכה צבאית סובייטית ישי-רה הכלולה בבקרה של הדרוש מלחמה נגד ישראל".

אלסופ גם כתב כי מתרבים הסי-כויים שקיסינגר יצליח לגשר על פני הפער שבין עמדות ישראל וסוריה בשאלת הנסיגה. „קיסינגר זוכה עתה ליחס של חבר בלתי רשמי בממשלת ישראל ובממשלת מצרים, וגם נחשב יותר ויותר כחבר למחצה בממשלה הסורית".

הבית הלבן מכחיש שקיסינגר יקצר ביקורו

הבית הלבן הכחיש ביום ו' ידיעות לפיהן יקצר שר החוץ ד"ר הנרי קי-סינגר את מסעו במזה"ת וישוב לוו-שינגטון, נוכח הקריאות המתרבות ל-נשיא ניכסון להתפטר.

דובר הבית הלבן ג'ראלד וורן, ש-הכחיש גם את הידיעות בדבר כוונת הנשיא ניכסון להתפטר, תיאר את הי-דיעה בדבר הקדמת שובו של קי-סינגר כבדויה לחלוטין. הוא אמר, כי שום שיקולים פנים אמריקנים אינם פועלים לגבי ד"ר קיסינגר לשוב ל-וושינגטון לפני המועד שנקבע בלוח הזמנים שלו.

הידיעה פורסמה בפירסום הביירותי „ערב וראלד", שהסתמך על מקורות דיפלומטיים בערביים.

אסאד ביקר בחזית

דמשק, מוצ"ש — נשיא סוריה הגנרל חאפז אסאד ביקר אור ליום שבת בקו החזית ובילה מספר שעות עם החיילים הסוריים — נמסר בשבת ממקור רשמי בדמשק.

אל אסאד גילה שר ההגנה הגנרל מוסטפה טלאס. הם ביקרו בעמדה סו-רית שעה שחילופי אש בין כוחות סו-ריים וישראליים התנהלו באותה גזרה.

בהודעה רשמית בדמשק נמסר, כי הקרבות בין כוחות סורים וישראליים באיזור החרמון התפשטו לשאר גזרות החזית.

סוכנות הידיעות הסעודית הודיעה ב-יום ו', כי שני חיילים סעודיים נהרגו ו-5 נפצעו בזמן הקרב בחזית הסורית, לדברי הסוכנות, תותחים ישראליים הפ-גיזו את עמדות הסעודים. זו הפעם ה-ראשונה נמסר על השתתפות סעודים בקרבות ועל אבידות בקרבתם.

טילים גרעיניים לצבא הצרפתי

פאריס מוצ"ש — הטילים הגרעיניים הטקטיים הראשונים נמסרו להחזקת היחידה של צרפת. על כך מסרו ביום ו' פקידי ממשלה.

הטילים הם כדגם „פלוטון", הם ב-עלי טווח של 100 קילומטרים וחמו-שים בראש חץ בעל כוח נפץ של עד-שרה עד 15 קילוטון, קצת פחות מן הפצצה אשר השמידה את הירושימה בשנת 1945.

הטילים נמסרו לגדוד התותחנים ה-שלישי, ובהדרגה יוחמשו ששה גדודי תותחנים בטילים אלה. כל גדוד יהיה מצויד ב-20 עד 25 טילים אשר ניתן לשגרם ממשטח של טנק בינוני „אמ-אקס-30".

„הערות אנטישמיות נמחקו מתעתיקי שיחות ניקסון"

ניו יורק, מוצ"ש — רשת הטלביזיה סי.בי.אס. שידרה ביום ו' ידיעה שלפיה היו הערות אנטישמיות מפיו של הנשיא ניקסון בין הקטעים שנמחקו מן התעתיקים של שיחות ווטרגייט, אולם בידיעה מאוחרת יותר השמיטה הרשת ידיעה זו.

הידיעה על מחיקת ההערות האנטישמיות נמסרה ע"י כתב סי.בי. אס. מר גריפית, שהתבסס על „מקור מוסמך" הוא אמר כי ניקסון כינה את דניאל אלסברג „יהודון". אלסברג הועמד למשפט ולאחר מכן זוכה בהקשר להדלפת מסמכי הפנטגון על מלחמת וייטנאם.

הנהלת סי. בי. אס. מסרה כי הידיעה הושמטה לאחר שראש המטה של הבית הלבן אלכסנדר הייג הודיע לרשת, כי התובע המיוחד של ווטרגייט, ג'ווורסקי, אמר שהקלטות לא הכילו מה שטען גריפית. אולם הרשת הודיעה אחרי ההודעה כי „גריפית נותן אמון מלא במקור שלו, והרשת תמסור ידיעה נוספת בנושא בשידורים מאוחרים [...]

ידיעות סותרות על ביקור קדאפי בקהיר

קהיר מוצ"ש — שליט לוב הקולו-נל קדאפי לא שהה בקהיר ביום ה' שעבר, בניגוד לידיעות שפורסמו ב-שבת מכמה עתונים ערביים — מו-דיעה סוכנות הידיעות הצרפתית, המת-בססת על „מקור מצרי" בבירה המצ-רית.

לפי אותו מקור, בין קהיר וטריפולי לא קויים כל מגע מאז ביקורו בקהיר של שליחים מלוב, 4 ימים ל-אחר נסיון הפריצה לאקדמיה הצבאית בקהיר.

הידיעה על ביקורו של קדאפי בק-היר ביום ה' נמסרה בשני עתונים כוויתיים. העתון „אל סיאסה" כתב כי מטרת הביקור היתה לדון ביחסים המתוחים בין שתי המדינות, נוכח ההאשמות שלוב היתה מעורבת בנ-סיון ההפיכה, שהחל עם הפריצה ל-אקדמיה הצבאית. בזמן הביקור דן קאדאפי באריכות עם הנשיא סאדאת על חקירת האקדמיה הצבאית. הוא נפגש עם מספר מכבבים וראיות שיש בהן כדי לטהר את לוב מן האשמה. העתון „האקאף" הביא כהוכחה לקיום ביקורו של קאדאפי בקהיר, [illegible] קאדאפי כודאג מביקורו ב-[illegible] ד"ר [illegible] קיסינגר והוא הורש [illegible] לג'ירקהיר. (עי"ז, יופ"ז)

ר"צ מוכנה להצטרף לממשלה

סיעת ר"צ שיגרה אתמול מכתב לשר רבין ולחברים ידלין וברעם — שנפגשו עם נציגי הסיעה ביום שישי — ובו היא מודיעה להם על הסכמתם להצטרף לקואליציה החדשה.

במכתב גם נאמר שאם המערך יחליט לא לצרפה לממשלה ולהקים ממשלה על בסיס של 58 חברים בכ"ד מובטחת תמיכת הסיעה בממשלה החדשה בהצ-בעת האימון בכנסת.

בינתיים נמסר, כי ישיבת מרכז ה-עבודה שהיה אמור להתכנס היום נדחה ליום שלישי.

ביום חמישי התקיים ישיבת הלשכה שתדון באיוש התיקים בממשלה החדשה.

בישיבת הלשכה שהתקיימה ביום חמי-שי בלילה נתגלו חילוקי דעות חריפים בין החברים בענין צירופה של הגב' אלוני כשר בממשלה החדשה.

הגב' באיר שדרשה הצבעה נגד צי-רוף אלוני לממשלה עזבה את הישיבה בטריקת דלת לאחר שמר ידלין לא רצה להעמיד את הענין להצבעה. (ראה ידיעה נוספת בעמ' אחרון).

אלפיים עלו מרוסיה באפריל

מוסקבה — אלפיים יהודים סובייטיים קיבלו בחודש אפריל רשות לעלות ארצה, כלומר 20 אחוז פחות מאשר באותו חודש אשתקד — נמסר ביום ה'.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה קיבלו 8000 יהודים רשות לעלות ארצה, לעומת 10,300 אשתקד.

חייל צה"ל נפצע בחילופי אש בצפון

— מאת כתבנו הצבאי —

הסורים המשיכו ביום שישי ואתמול בירי ארטילרי לעבר כוחותינו. צה"ל השיב אש, ובחילופי הירי נפצע חייל צה"ל אחד. ביום ו' אף היו תקיפות מטוסים הדדיות בגבול הצפון.

ביום ו' ירו הסורים אש ארטילריה וטנקים לעבר דרום המובלעת, ודרום רמת הגולן ואזור החרמון, בו נורו פגזי ארטילריה לאזור הר דב, אוה"צ אף ירו הסורים מטחי קטיושות לאזור ה-מובלעת הדרום רמת הגולן, צה"ל השיב אש ובחילופי האש נפצע חייל צה"ל.

ארבעה מטוסים סוריים אף תקפו את כוחותינו באזור המובלעת סמוך לשעה 11 ביום ו', בתקיפה זו לא היו נפ-געים לכוחותינו. מעט מאוחר יותר, ב-שעות הצהרים, תקפו מטוסי חה"א צה"ל ריכוזי מחבלים באזור הפתח לאנד. כל מטוסינו חזרו בשלום מהתקיפה שנמשכה כמחצית שעה.

אתמול ירו הסורים אש ארטילרית ל-עבר אזור רכס במשלטים דרום רמת הגולן. צה"ל השיב באש. מהאש ה-סורית לא היו לכוחותינו נפגעים ולא נגרמו נזקים.

פצצות בזוקה לעבר זרעית

מספר פצצות בזוקה ואש מנשק קל נורו בליל שבת לעבר מושב זרעית שבגבול לבנון. הפצצות נורו לעבר משטרת זרעית הנמצאת בקירבת המושב. כתב צה"ים מציין, כי התחנה משמשת בסיס לאנשי משמר הגבול באזור. לא נגרם נזק ואיש לא נפגע.

שר הבטחון ביקר בשיא החרמון

שר הבטחון, מר משה דיין, ביקר אצל כוחות צה"ל המוצבים על שיא החרמון.

שר הבטחון שהה שעה ארוכה עם הכוחות ושוחח עם החיילים על תנאי השירות במקום.

בעת ביקורו בשיא החרמון שררו ב-מקום תנאי מזג אויר קשים מאוד.

סגל ראשון מאיר של חייל

דובר צה"ל מסר לפרסום את שם ה-חייל שנהרג ביום השישי בצהרים ב-הפגזה סורית במובלעת — סגל ראשון מאיר של בן 22 מחיפה.

גרומיקו מתנצל על שלא יכול לבקר בירדן

ביירות — שר החוץ הסו-בייטי אנדרי גרומיקו התנצל על שאין ביכולתו להענות ל-הזמנה לבקר בירדן — מסר ביום ו' העתון הירדני „א-דסתור".

העתון כתב כי בעת שהותו של גרומיקו בדמשק בראשית השבוע, עשתה ירדן „מאמצים דיפ-לומטיים אינטנסיביים כדי לארגן פגישה בין חוסיין ו-גרומיקו, אולם השר הסובי-טי לא נענה להזמנה זו". (ע"ט)

גדולי התורה במפגש החנה"ע - הערב בניו-יורק

גדולי התורה ראשי הישיבות אדמו"רים, רבנים, וראשי אגו"י יש-תתפו הערב במפגש החגיגי השנתי של ידידי ותומכי החינוך העצמאי בארצות הברית שיתקיים במלון „היל-טון" בניו-יורק — על כך מסר הגה"ר ר' ראג גרוסבארד המנהל הכללי של החינוך העצמאי שיצא בסוף השבוע לביקור קצר בארצות הברית.

במאורע זה יובלטו הישגיו המדה-ימים של החינוך העצמאי בארץ הקו-דש שזכה להגיע להשפעות ה-חינוך התורתי ישמבו באים רוב בנין ה[illegible] של תלמידי הישיבות ב-ארץ. הרב גרוסבארד ציין, שההשג-גות של חינוך העצמאי גדלות מ-שנה לשנה ובייחוד לגבי ה[illegible].

הנהלת החינוך העצמאי [illegible] המילה של הברכה [illegible] לידות להוצאות שמשרד החינוך אינו מכסה אותן, בין [illegible] החינוך העצמאי [illegible] המוסדות על פי החסכם עם משרד החינוך. [illegible] הרב גרוסבארד יעלה בפני באי הדינר [illegible] גדולה להקב-[illegible] הבעיה [illegible].

בצעדים להשתתפות גדולה של ידי-דים ותומכים מכל רחבי ארצות הברית ובראשם גדולי התורה הנושאים בעול קיומו של החינוך העצמאי. אורח ה-כבוד של הערב יהיה הנדבן היהודי מר י. סטין מקליבלנד אשר זכה גם להקים את בית הספר „בית יעקב" ברחובות על שמו.

משטרת מוסקבה הפריעה פגישה בין יהודים ותיירים

מוסקבה מוצ"ש — 10 תיירים יהו-דים מארה"ב אמרו היום במוסקבה כי הם הוכו בהלם ע"י הפיליות עם המשטרה הסובייטית, אשר מנעה מהם לצאת, בחברת כ-70 יהודים סובייטים לאיזור קייט כדי לערוך פיקניק.

המשטרה אייש ביום ו' באתר ה-בשמירה הסובייטית ביטלה את התיי-רים האמריקניים ואת היהודים הסובי-יטים לצאת באוטובוס ציבורי, ש-היה בדרכו אל איזור בחוץ למוסקבה. המשטרה ציינה, כי יעד האוטובוס הוא מחוץ לקטר של 41 קילומטר המות-רה, התיירים והיהודים ציי-נו, כי התיירת איצה בצבע קוטר המותר.

לאחר שהיהודים בין האוטובוס ירדו התיירים עם המשטרה [illegible] בהדך עבר אל עדה בקרבת נהר ל[illegible] המשטרה קיימו את הפיקניק. הם אמרו, כי הם הוקפו ע"י כ-(15) אנשים, חלקם שוטרים בבגדים חלקם בלי בדים.

[...]יום נקבל התשובה [...]להה והאמיתית מסוריה

[...]ברה שמעון פרס, חזר ואמר [...]ית לפגוע ישוב כלשהו ברי-[...] אולם יכול מאד להיות [...]קו הגבול יתקרב מעט מ-[...] או יתרחק מעט מאות מ-[...]

[...] שדיבר ברדיו, הוסיף, כי [...] איננו רואה שלב מן השל-[...] בעתיד שבו יפנו הי-[...] מרמת הגולן.

[...] כי ד"ר קיסינגר הביא [...] מסעודיה ומצרים, הר-[...] ארצות אלו עומדות בדי-[...] לקראת הסכם בין ישראל [...] התשובה האמיתית והמ-[...] תתקבל כאשר מזכיר המד-[...] ריקאי ישוב ביום א' בערב [...] יביא עמו ככל הנראה את [...] הסורית המגובשת להפרדה [...] עכשיו מדובר יותר על [...] הנטיות מן הצד הערבי, אבל [...]

התרשמתי שמזכיר המדינה מוסיף ל-היות אופטימי" — הוסיף השר.

מר פרס העלה כמה עיקרים עליהם עומדת ישראל: שכל הישובים והנקו-דות הצבאיות יישארו כפי שהיו כה, שאנו שואפים ברצינות להגיע להפרדת הכוחות ואין לנו שום ענין לשחק משחקי יוקרה מיותרים אבל גם אין לנו שום נטיה לוותר על אותן נקודות שבאמת חשובות לנו.

לשאלה, מה תקבל ישראל תמורת הויתורים בגזרה הסורית, השיב שר ההסברה: „הבעיה הסורית היא אם מדינת ישראל תיגרר אחרי המאורעות או האם ננסה לעצור בראשם ולהח-בילם, במקרינו גם את התקבלות ה-קימות במהלך הזה. מה שעלנו לעשות הוא — לרתום את המצב כולו להרו-געת הרוחות ולמנוע מהתדרדרות במי-דרון של התנגשות או אפילו מלחמה נוספת.

הבית הלבן: [...]סון לא יתפטר על אף [...] התביעות המתרחבות

[...] מוצ"ש — מנהל הבית הלבן [...]מן שלא להתפטר על אף [...]יאות מאנשי קונגרס רפו-[...] לעשות כן, למען לסייע ל-[...]

[...]ית הלבן ג'ראלד וורן אמר [...] נמסר עם הנשיא להמשיך [...]ציות האומה. הוא הוסיף, [...] של הנשיא עם סגנו ג'י-[...] ביום ו', שנמשכה שעה, [...] שאלת ההתפטרות, שכן [...] הוסב על כוונתו של הנשיא [...] בבנין זה וכי הנשיא מת-[...]לים את תקופת כהונתו.

[...]אחר אמר פורד בעיר בר-[...]בה עתונאים כי הוא בטוח [...]ניכסון לא יופלל, ולא יוד-[...]

התהגותו של ניכסון חבר בית הנב-חרים ג'ון אנדרסון ממדינת אילינוי, שאמר מוכן כי ניכסון יופלל אם לא יתפטר, מנהיג הסיעה הרפובליקנית בסינט יו סקוט, שהגדיר את פעולת ניכסון כראויה לגינוי ומבישות ומ-נהיג הסיעה הרפובליקנית בבית הנב-חרים, ג'ון רודס ממדינת אריזונה, ש-אמר כי הרפובליקנים יצליחו יותר טוב בלי ניכסון.

[...]תים גבר מספר המנהיגים [...]ים, הקוראים לנשיא ניכ-[...]טר. הסנטור ריצ'ארד שווי-[...]יקני ממדינת פנסילבניה כי [...] לנשיא ניכסון כי התגר-[...]ית על תעתיקי שיחותיו עם [...]רשות וטרגייט תהרוס ללא [...]את יכולתו להנהיג ביעילות [...] בזמן שנותר מתקופת כ-[...]

[...] מילטון יאנג, רפובליקני [...]קוטה, הציע שהנשיא יפרוש [...] עניינים עד אשר יטהר שמו [...]רגייט ושערוריות אחרות. [...]כן הביעו אי הסכמה לגבי [...]

שביתת רעב של מחבלים — בירדן

ביירות, מוצ"ש — 120 מחבלים פלש-תינאים, המוחזקים בבית הסוהר ה-מרכזי ברבת עמון פתחו בשביתת רעב עד המוות, כדי למחות על מאסרם — מסרה בשבת בביירות סוכנות הידיעות הפלשתינאית.

האסירים השובתים פנו בקריאה אל כוחות הקידמה הערביים והבינלאומיים לפעול אצל שלטונות ירדן למען שח-רור כל האסירים הפוליטיים בה. 74 אסירים פתחו בשביתת רעב ביום ד' שעבר ו-40 הצטרפו אליהם בשבת — מציינת הסוכנות הפלשתינאית, המו-סיפה כי 8 מחבלים כבר אושפזו בבית חולים.

הסוכנות מציינת, כי 34 מבין האסי-רים נעצרו בימי מלחמת אוקטובר ו-השאר במועד מאוחר יותר. (עי"ז)

בצער רב וביגון קודר

אנו מודיעים על הסתלקותו של מורנו ורבנו הגאון הצדיק רב הפעלים והמעש לתורה וחסד בשכונתנו

הרב רבי דניאל הלוי מובשוביץ זצ"ל

בן הרה"ג רבי מרדכי שלמה זצ"ל

רב השכונה חבר הרבנות הראשית בתל אביב יפו ונשיא הכבוד של מוסדותינו

ההלויה תצא היום יום ראשון כ' אייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 10.00 בבוקר מבית הרב המנוח רח' מרמז מספר 74 תל אביב ותעבור דרך ביהכ"נ „פועל צדק" שברח' צלנוב לבית העלמין בנחלת יצחק

הנהלת ומתפללי ביהכ"נ „פועל צדק"

ההנהלה וחברי עזרת חולים שע"י ביהכ"נ

הנהלת וחברי גמ"ח שע"י ביהכ"נ

קופת הצדקה שע"י ביהכ"נ

נפלה עטרת ראשינו

עטופי אבל, שבורים ורצוצים, מלאים צער וכאב עמוק, מודיעים אנו על פטירת ראש משפחתנו, האי גברא רבא ויקירא, אציל הרוח, רחב הלב, כביר המעשים, רודף צדקה וחסד, בנם של קדושים מגזע תרשישים

רבי חיים מנחם הלוי פולק ז"ל

מבריסל

ארונו יגיע ארצה היום יום ראשון, כ' אייר תשל"ד, בשעה 6 אחה"צ לשדה התעופה לוד, ההלויה תצא [illegible] הר הזיתים בירושלים, [illegible] ישיבת „אהל שמעון" [illegible] אוטובוס יעמוד לרשות המלוים.

המשפחה המתאבלת בחו"ל	המשפחה המתאבלת בישראל:
[illegible]	[illegible]

לתשומת לב

בבית הכנסת „לדרמון" בבני ברק הוחלפה השבת בטעות טלית שהיתה מונחת על השולחן שע"י הברזים.

המחליף מתבקש להתקשר ע"י טלפון 780169

כוס תנחומים

לרבנו הגדול הרב הגאון

רבי ישעי' שיינברגר שליט"א

בהלקח ממנו אשתו הצנועה מרת רחמה ע"ה

בהמשכת הפצה לימוד התורה תנוחם

לומדי שיעור היומי

בביהכנ"ס שיכון חב"ד ירושלים

תלמוד תורה „בית וגן" — ירושלים

הננו משתתפים באבלו הכבד של מורנו הדגול

הרב ברוך בנט שליט"א

להלך פטירת אחיו הרה"ח ר' יצחק דוד ז"ל

המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

תלמידיו מכתה ד'

מרכז נשי אגודת ישראל

הועד למען הילד העולה

כוס תנחומין

אנו משתתפים בצערה ובאבלה הכבד של חברתנו היקרה, העסקנית הפעילה למען צדקה וחסד ללא לאות,

מרת הדסה הלפרן תחי'

ומשפחתה הכבודה שיחי'

בהלקח מהם אביה

הרה"ח ר' אפרים רוזנפלד ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד ובהמשך עבודתכם החשובה למען הכלל תנוחמו

בשם ההנהלה

חנה אורדנטליך

בני-ברק

נשי אגודת ישראל — נתניה

חברות ואוהדות מוזמנות בזה להרצאה על הנושא

לקראת חג מתן תורה

שתתקיים אי"ה ביום שלישי כ"ב באייר תשל"ד (14.5.74) בבית הכנסת של אגודת ישראל רח' מאירוביץ 7 נתניה

ישאו דברים: הגב' ויסלברג תחי'

הגב' רבקה צשינסקי תחי'

השתתפותך תעזור לחנך ולהתחזק בזמנים קשים אלה

ישיבה משותפת

של הועדות המדיניות

של אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל

תתקיים מחר, יום ב', כ"א אייר תשל"ד בבנין המרכז בתל אביב [illegible] ההורית בשעה 9.45 בדיוק

החברים מתבקשים לדייק

ארגון מורות בית יעקב

ת. ד. 37 בני ברק טל. 787785

למורות באזור המרכז

הננו מתכבדים להזמין להרצאות"ה

של הגב' חי"ה זלושינסקי תחי'

על הנושא: „בושה"

הרצאה ראשונה, תתקיים בעז"ה היום יום א' כ' באייר תשל"ד בשעה 8.30 בערב בדיוק, בסמינר בית יעקב בני ברק

בברכה המזכירות

שושנה דויטש ירושלים

[...]יה דוד פרידמן פתח תקוה

מאורשים

עומר תשל"ד

מרכז „יד עזרה"

אגוד מתנדבים לעזרה וסעד

רח' סורוצקין 15 ת.ד. 7199 ירושלים

שמחים להודיע כבצוה"ת יתקיים בימים שני, שלישי, (כ"א, כ"ב, כ"ג באייר) — (13, 14, 15/5)

בין השעות 10 בבוקר עד 5 אחה"צ

באולם צעירי אגודת ישראל — רחוב שמריהו 21

„שוק באזור"

של פרטי לבוש שונים לילדים, נשים וגברים

וכן חפצי נוי שונים

במחירים מוזלים

וההכנסה קודש למפעלי הצדקה והחסד של „יד עזרה"

יעקב לנדא ראב"ד בני-ברק

יעת רבים!

[illegible] להודיע, כי על הוצאת בית הרחצה למצות

„ראשון לציון"

[illegible] מהמין בקלה מהודרת (בייגלער), ע[illegible]

אין יותר השגחה ממני

למוסד תורני

נחוץ עובד מטבח אחראי

משרה מלאה

פנות לטלפון 527409 בין השעות 4.00 — 1.30

או בכתב לת. ד. 5073 ירושלים.

עיקשות

מ/ה החלטת הנהלת המפד"ל לדחות את הצעות המערך בענין „מיהו יהודי" העמידה את המערך בפני מצב מסובך ביותר. ההצהרות על הקמת קואליציה קטנה של 61 קולות נראות אופטימיות יותר מאשר מעשיות. המכשולים הצפויים למערך בדרך זו גדולים משיוכל להתגבר עליהם. חלק ניכר מתוך המערך אינו מתלהב מן האפשרות להיות נתונים לחסדים של סיעות ל"ע ור"צ או של פפ"מ שבהן תהיה הקואליציה תלויה ועומדת.

עמדת „המערך" וסירובו לתקן את החוק שיבטיח הכרה של גיור כהלכה, אינה מובנת כלל ועיקר. היא מושפעת מן הלחצים המלאכותיים שיוצרים חוגים שמאלניים כמשקל נגדי לתביעות הציבור הדתי. אבל מי שמאמין כי המערך יוכל לכונן ממשלה בצורה כזאת, אינו אלא טועה. בשעה שהממשלה עומדת לפני הכרעות שיחרצו את גורל הבטחון שלה לשנים הבאות, היא מתעקשת על שאלה זו.

אולם גם לא נוכל לשחרר את המפד"ל מאחריות להתנהגות זו של המערך. הנסיונות החוזרים להפש פשרות בשאלה זו, צשויות היו ליצור אצל המערך את הרושם, שהמפד"ל שומרת עדיין לעצמה אופציות לרגע האחרון. השתלשלות הענינים שהתרחשה לפני שקמה הממשלה האחרונה, היא שנתנה למערך לטעות טעות אופטית, שהמפד"ל תמשיך ללכת בתלם ולהעדיף מאבק בתוך הממשלה על פני ישיבה של אופוזיציה. הלך רוח זה בתוך המפד"ל לא נעלם מעיני דעת הקהל. אלא, שהפעם השיקול הוא יותר רחב. עמדת המפד"ל מודרכת גם מן השיקול הריאלי, שממשלה זו בין כך לא תאריך ימים ולכן צריך לו לשמור על „שלום בית" למקרה של צורך ללכת שוב אל הבוחר.

עיקשות זו של המערך מכניסה את מדינת ישראל לתוך מאבק קשה ובלתי מתפשר על שאלה שהיא עקרונית לשומרי תורה ומצוות, מאבק שאינו רצוי לעם בשעה קשה זו שהוא צריך לעמוד נגד אויבים מבחוץ.

מעשה חינוכי שיש להגשימו

מ/ה התוכנית לשפץ או לבנות מחדש את איזור מאה שערים, אינו רעיון חדש. הרבה כבר דובר עליו ועל מדת חשיבותו אין להוסיף אף מילה. הדבר היחידי שצריך לומר, שיש לגשת למלאכה ביפה שעה אחת קודם והרבה טעמים ונימוקים לדבר זה.

איזור זה משמש עד היום הזה מרכז חברתי ורוחני גדול ליהדות החרדית, העובדה שקמו שכונות חרדיות חדשות בצפונה של ירושלים ובמערבה לא הפחיתה מאומה ממשקלו הסגולי של האיזור שנוהגים לכנות אותו „מאה שערים" בשם השכונה הראשונה שנבנתה לפני מאה שנה. אלא שרמת החיים המקובלת היום גם בחברה החרדית גרמה לכך שמגורים בשכונות אלה אינה מן הדברים המושכים זוגות צעירים, להוציא קבוצות מיוחדות שסיגלו לעצמן אורח חיים צנוע יותר, אלה מעדיפות את הסביבה על נוחיות מודרנית שמעניקים לדייר הדירות החדישות. גם ההיצע של דירות ואיכותן בעשה קטן ביחס לתנאי הביקוש הגדלים והולכים.

הרבה נעשה לפתרון בעיות הדיור של החברה החרדית בירושלים, היו יוזמות ציבוריות ופרטיות, קמו קריות חסידיות בזו אחרי זו. היתה גם יוזמה של קבלנים חרדים בהיקף גדול ובהיקף קטן יותר. אלא שפעולות אלה אין בהן עוד כדי להשביע את ארי הצרכים של דיור לזוגות צעירים ולמשפחות ברוכות בילדים. אנו גאים על כך שהציבור שלנו לא נפגע מאותה רוח רעה של „תכנון המשפחה" וצרכי הדיור שלנו הולכים וגדלים, מה עוד כאשר רמת החיים עולה ושוב אין משפחה מסתפקת באותה צורת מגורים שבתוכה חיו אבותינו עם משפחות גדולות. כל שנה דרושים אלפי פתרונות דיור והאפשרויות הולכות ומצטמצמות משנה לשנה. מחירי קרקע לבנייה עולים וגואים. המבחר הוא קטן הישוב החרדי זז צפונה יותר. גם סנהדריה המורחבת שהיא רובע מגורים נאה כבר אינה יכולה להציע את הביקוש. שוב זזים צפונה מערבה אל אותו איזור מרוחק, שנמצא בדרך לקבר שמואל הנביא ואשר ידוע היום בשם „רמות".

אלא שיחד עם התזוזה צפונה לא ניתנה תשומת לב מספקת לאפשרויות המרובות הקיימות באיזור מאה שערים. שנראה אמנם צפוף למדי. אבל יש בו אפשרויות רחבות של שיקום ואנו מדגישים יותר. האפשרות של בינוי מחדש אשר יבטיח אלפי פתרונות של דיור על קרקע שהיא בחלקה רכוש הציבור, הקדשות בעיקר או של בעלי בתים שהכנסותיהם מן הדירות הן זעומות ביותר. מספר רב של דירות אינן ראויות יותר למגורי אדם ובקלות אפשר להפוך איזור שוקק זה לסביבה פורחת. כל זה ללא צורך בהשקעות לבניית תשתית הדרושה באזור בנייה חדש. מערכת שירותים מכל הסוגים, לרבות בתי כנסת, בתי ספר ודרכי התחבורה מפותחים קיימים באיזור. עלות הבניה יכולה להיות זולה והאפשרויות של דירות בשכירות מתקבלת על הדעת איננה חלום. כל זה בתנאי שרשויות התכנון לא יהיו נוקשות כפי שנוהגות להיות לעתים קרובות. כל זה בתנאי, שהון ציבורי וממשלתי יטלו על עצמם משימה זו. עד שתוך כמה שנים נוכל להשיג שתי מטרות בבת אחת, חידוש האיזור השוקע היום מן הבחינה התברואתית, על כל הסכנות הכרוכות בכך. ופתרון בעיות דיור שהולכות ומחמירות ביחוד בציבור זה שיש לו מיגבלות כספיות רבות לעומת צרכים גדולים יותר. קל לתאר לאיזה מצב נקלעת משפחה ברוכת ילדים שצריכה להשיא מדי שנה אחת מן הצאצאים. הלא זה עול כבד מנשוא בתנאים החברתיים המיוחדים לציבור זה.

מטעמים אלה ואחרים יש לראות בעין טובה את היוזמה שנטלה על עצמה אגודת ישראל וסיעתה בעיריה ביחוד עם גורמים ציבוריים חרדים אחרים. לעניין את גורמי הציבור ברעיון בינוי מחדש של האיזור במצב הקיים, כאשר בעיות הסביבה עלו בראש התור של בעיות החברה, מן הדין שנשים גם אנו לב לבעיות הסביבה. הדאגה לטהרת האווירה שלנו יש לה גם צדדים אחרים שאין אנו רשאים להתייחס אליהם בקלות דעת.

לא נותר לנו אלא לזרז את היוזמים לבל יזניחו מלאכה זו ויעשו אותה יפה שעה אחת קודם לטובתה של היהדות החרדית, לטובתה של ירושלים ולטובתם של אלה שזכו לחיות בתוכה ולשמור את משמרתה. אין להשהות פעולה זו אפילו לזמן מה, קיים כאן גם החשש, שמא יקדימנו אחר, ומה שנעשה עתה בעיר העתיקה ובשכונת ימין משה צריך שישמש לנו אזהרה שלא נאחר.

משה ב. מאירי

רבנות של עיסקה

הרבנות לנקודת שפל – שלטון יחיד פסול

אני מקוה שלא יאשימני איש בקיצוניות יתירה או בהגזמה, אם באמר שמוסד הרבנות הראשית בתקופה האחרונה שלו, הגיע לנקודת שפל שלא היתה עוד כדוגמתה מאז הוקם לפני חמישים שנה. [illegible]

המרצע יצא מן השק

[illegible]

הפריצה הראשונה

[illegible]

באוירה עיפשית

[illegible]

א. ווייס

החטא ועונשו

דרושה תמורה בגישה לעבריין

שהפשע אינו משתלם בסופו של דבר, אין צורך בראיות.

אלא שיש כאן להוסיף הערה. בעד זה לבד כאמ, עצם הקביעה הזאת נולדה בכוחם של אנשים לא מאמינים. אדם מאמין אינו עושה פשע לא בגלל שזה אינו משתלם, לא משום ש"סוף גנב לתליה", משום שיש כמה וכמה מקרים שהפשע "השתלם" לפושעים, שבמשך שנים חמסו ושודדו ואף רצחו נפש, ולא נתפסו והם בילו את שנותיהם האחרונות ברוב טובה. האדם המאמין אינו פושע משום שהוא מאמין, כי פשע פוגע יותר בנפשו של הפושע, מאשר בממונו של מי שנגדו בוצע הפשע.

בדרך זו יש להבין מאמר חז"ל, שהרהורי עבירה קשים מעבירה. כשאדם מתהלך ימים רבים במחשבות פשע, אין ספק כי הפשע שוכן בו. הוא בנפשו הוא כבר ביצע את העבירה, כיון שהכתם הזה של פושע הוטבע בו ביותר עם המחשבה הרעה. מטעם זה, קיים הבדל מהותי רב בין החוק לבין ההלכה. בשעה שההלכה קובעת כי "דין פרוטה כדין מאה" אין החוק מתחשב בעבירות של פרוטות, ומרצים במשפטים מדגישים זאת בכל הזדמנות, "אין החוק מטפל בדברים של מה-בכך".

אבל ההלכה רואה בגזילת פרוטה מעני או מעשיר לא "דבר של מה בכך", אלא גישה עקרונית כלפי האדם שעבר מעולם של צדק ויושר לעולם של פשע, כי מי שאומר לעצמו שפרוטתו של הזולת חייבת לעבור אליו בכל דרך הנראית לו, אף בדרך של שוד, הרי הוא פושע [illegible]

[illegible]

בעלי בתים תובעים העלאת שכר דירה

רשימה של אנשי עסקים, אמידים, מנהלי בנקים רופאים ותעשיינים המתגוררים בשכר דירה נמוך בדירות דבות חדרים באזורי "היוקרה" ושדרות רוטשילד בתל-אביב, הציגו ביום ד' ראשי התאחדות בעלי הבתים במסיבת עתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל-אביב.

הדוברים ציינו, כי צפיפות הדיור בדירות אלה היא 1—3 נפשות בדירה בנות 4—8 חדרים. יש מן הדיירים המחזיקים דירה נוספת במקום אחר, המשמשת להם כמקור הכנסה מהשכרה בלתי מוגנת. לדעת ראשי התאחדות בעלי הבתים הם מסבסדים את דייריהם, המשלמים שכר דירה נמוך, כ"ס סובסידיה גבוהה במיוחד באזורים המרכזיים של תל-אביב הישנה ומגיעים עד 400 ל"י לחודש לנפש. הסובסידיה לדיירים בשכונות היא נמוכה יותר ומגיעה ל-40 ל"י לנפש בלבד.

יו"ר התאחדות בעלי הבתים, מר נתן גבאוסקי, יו"ר ועד הפעולה יעקב דרוסקי, יו"ר סניף תל-אביב, מר אברהם טוביס [illegible] דוד גוור, תבעו לתקן את חוק הגנת הדייר, המקפח את בעלי הבתים.

מר אברהם טוביס, שעלה לארץ לפני 43 שנים השתתף בסלילת רחוב אלנבי בת"א. טען, כי חוק הגנת הדייר הוא החוק היחיד שנועד "להגן" אין חוק להגנת אלמנה ויתום ואין חוק להגנת עובד. מן הראוי לשנות את שם החוק ל"חוק שכר דירה" וכן לשנות את מהותו.

מר טוביס, המייצג את חברי ההסתדרות, שבין בעלי הבתים, הביע התמרמרות על כך, שהסתדרות פרשה [illegible] על אסיפה כזאת דלות משתתפים של ארגון הדיירים. לטענתו [illegible] שהתגו אנשים אמידים באסיפות אלה [illegible] למחוק את דימויו של "בעל בית" כאדם עשיר.

שר השיכון יציע לממשלה חוק לאבטחת אחזקת בתים וסביבתם

יוצא חוק, שיבטיח אחזקת בתים

„אני עומד להציע בקרוב לממשלה חוק [illegible] שיבטיח אחזקת בתים וסביבתם. אקיבה זאת בעצה ובשיתוף עם שר הפנים. ההדרדרות באחזקת המבנים בישראל כתוצאה מהזנחה [illegible] ויש לה השלכות [illegible] מהסביבה [illegible] גם יותר בשיכונים הישנים בבעלות חברת עמידר [illegible]

זאת אמר אתמול שר השיכון בישיבת הנהלת משרד השיכון [illegible] בלשכתו בירושלים. מר רבינוביץ הסביר, כי אי אפשר [illegible] את פני הפרים והשכונות את הרכוש רק בגלל הבעיות הכרוכות ב-42 אלף דירות פרטיות הנמצאות מוגנות עפ"י חוק הגנת הדייר.

דירות אלו מהוות כיום [illegible] מלאי הדיור הקיים בארץ ואין [illegible] תהליכים לשיפוצו ואחזקתו התקינה.

פיגור בשיפוץ ואחזקה

השר הטעים, כי על משרד השיכון לראות עצמו יותר משרד בונה בלבד. עליו ללוות הבתים והשכונות [illegible] המטרה היא גם להביא לשיפוץ [illegible] על הבית והשכונה בה מתגורר האזרח. עלינו לסייע להם בכך ע"י השקעות בשיפוץ ואחזקה שוטפים של הבית וסביבתו השכונה כולה.

מר רבינוביץ הזכיר, כי כבר בשנת 196. נערך „סקר ומחקר על תחזוקת בנינים" ע"י ועדה. המחקר של המכון לחקר הבניה והטכניקה באגודת האינג'ניירים והארכיטקטים בישראל. דובר בו על הסיבות לתחזוקה, השפעה על קיום תקין של הבנין, השפעה על הוית הבנין וסביבתו, על יחסי דיירים על סוג בנייה, ועל סוג התחזוקה לפי חלקי בנין שונים. הוועדה הציעה הקמת רשות [illegible], אשר [illegible] ביצוע עבודות באלו בעקבות פניות הדיירים.

הצעות מהציבור

לפני שנים מספר ערך משרד השיכון מחקר מיוחד: הוא פנה לציבור [illegible] בבקשה [illegible] לחקיקה בקשר לתחזוקת מבנים [illegible]

פניה זו התקבלו עשרות הצעות [illegible] — הקמת בתי דין שכונתיים, [illegible] תחזוקה ושיפוץ, קביעת תקופות השיפוץ, מינוי ממונה על כל שכונה [illegible] הקמת „חברת בית" [illegible]

רשות לאבטחת מבנים

בשנת 1968 העלה במשרד השיכון [illegible] הרעיון של חוק לתחזוקת בנינים [illegible]

שר השיכון אמר [illegible]

התפטר שר החוץ של אתיופיה

אדיס אבבה, יום ד' — שר החוץ האתיופי מינאסיה היילה התפטר — בכך היום דובר ממשלת אתיופיה.

לא ניתנו נימוקים להתפטרותו, אך [illegible] בקורות מהימנים אמרו, כי השר התפטר בגלל חילוקי דעות פוליטיים בקרב הממשלה.

התפטרותו באה לאחר פרישתו של שר החקלאות ומעצרו של שר התקשורת בממשלת אתיופיה. בכך גברו עוד יותר הקשיים הפנימיים, בהם נתקלה הממשלה אתיופיה. (ע"ה, ק"צ)

מכתב מהאדמו"ר מליובאוויטש – ל"ג בעומר תשל"ד

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פּאַרקוויי ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ערב ל"ג בעומר ועש"ק
ה' תשל"ד, ברוקלין, נ.י.

הודיה איא"א נו"נ עוסקי בצ"צ
ובמיוחד בהכנת שהוס"ג —
חבצ"ע ל"ג בעומר —
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ידועים ומבוארים בכ"מ הטעמים ליחוד יום הל"ג בעומר וחשיבותו ומעלתו, אשר עליהם י"ל הכלל דרז"ל דאלו ואלו [illegible] אפילו כשיש פלוגתא ביניהם, עאכו"כ בענין שיש לומר [illegible] הוא ולא פליגי.

מתחיל בהטעם המובא בשו"ע [illegible] דבו פסקו תלמידי רע"ק מלמות [illegible] — שהוא יום שמחתו גדולה של רשב"י הסתלקותו ועליתו למרום, ובלשונו: האידנא (ביום הסתלקותו) אתקיים כו' נשמתי בי' אחידא בי' אתדבקת ואשתלהבת כו'.

שמחה גדולה כ"כ עד שנעשה יום שמחה לכל [illegible] לשמוח שמחת רשב"י, שאין בו תחנון ונפילת אפים וכו'.

ושייכות וקשר גלוי בין שני הענינים שהרי לאחר שמתו תלמידי רע"ק, הרי רשב"י אחד מאלה שקיימו העולם לאחר שהי' שמם, אחד המיוחד ביניהם, וכעדות רע"ק — דיו שאני ובוראך מכירים כחך.

ואמר יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה — הפך ותיקון להנהגת אלה התלמידים שלא נהגו כבוד זה לזה.

והנה בכלל ימי זכרון [illegible] (הרי ראה בחיים) — צ"ל התבוננות בענינם באופן דלימוד המביא לידי מעשה, ומכינו דרשב"י הי': א) תורתו אומנתו, ב) אהבת ישראל [illegible] בכל העולם כולו [illegible]

ואף [illegible] רשב"י וחבריו — תורתן אומנתן, הרי אפשר לכאו"א לקבוע עתים בתורה באופן [illegible] ואמונה תורה: קבוע לא [illegible]

ז.א. אשר [illegible] לקבוע עתים בתורה בכל יום באופן דתורתו אומנתו [illegible] — יוסיף עליו [illegible]

[illegible] — קביע בתורה לעצמו ובן קביע בתורה ברבים.

ומתוך אהבת ישראל שבלי הגבלה — ישתדל בכל התלוי בו שבני [illegible] בכל העולם כולו יעשו כ"כ כל הנ"ל: קביע בתורה לעצמם, ולהשפיע בסביבתם שיעשו כן.

— ■ —

ענין מיוחד להנ"ל בתקופתנו זו [illegible] ועד כדי כך כאף שרואים במוחש בעיני בשר קושי השעבוד [illegible] כפול ומכופל דימי הגלות — יש שמים חושך לאור וכו'.

ואין לנו שיור רק התורה הזאת, תורה אמת ותורה אור — להאיר את חשכת הגלות [illegible] הלוך והוסיף ואור.

תורה הנגלה — שהרי רשב"י מפרק בה [illegible] וכו'.

ובפנימיות התורה — שהוא "חבורא דילך" — דרשב"י, כדברי אליהו [illegible] בכל הדורות כולם, [illegible] כהאי חיבורא דילך [illegible] בסוף יומיא ובגיני' וקראתם דרור בארץ, כדבר אליהו הנביא להרשב"י.

[illegible] בעבודת רשב"י [illegible] דאף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לגשת [illegible] הרי לאחרי [illegible] דרך זו ונמסר זה ונתגלה בתורה, הרי עכ"פ אפס קצהו אפשרי ושייך לכאו"א ובפרט ע"פ מה שאמר דוד [illegible] זמירות ישראל בשם כל ישראל: מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם.

[illegible] — שבעת חוק לאיש ישראל — [illegible] הוא רשב"י לסמוך עליו ולפטור את כל העולם כולו מן הדין — [illegible]

גאולת [illegible] — שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה —

ובגאולת [illegible] לגאולה האמתית והשלימה [illegible] — [illegible] ע"י משיח צדקנו.

ויהי"ר שיהא כל הנ"ל "בשמחה גדולה" [illegible]

בברכה להצלחה רבה בכהנ"ל ובברכה לבשו"ט

מנחם מענדל שניאורסאהן

זכרון להולכים

הרב יעקב מאיר פומרנץ ז"ל

לפני כשלושים יום הלך לעולמו אחד מבכירי העדה החרדית בירושלים בעשור הי"ג, הרב ר' יעקב מאיר פומרנץ ז"ל.

הנבוח למד מנעוריו אצל רבן של ישראל בעל חפץ חיים ז"ל, וממנו קיבל את תום האליכות ויושר נפשו. יושר והגינות היו קוי היסוד באישיותו ובאורח חייו. איש חסד היה, כל מעייניו היו נתונים לעזור לזולת, בין בגופו ובין בממונו. אכן רבים היו בעירי ירושלים שנעזרו על ידיו. הוא לא השיב פני איש ריקם. משלא הספיקו לו כספי שלו, היה להמריץ ולעורר את קרוביו וידידיו לסייע לו במעשי הצדקה.

בנעוריו שקד על התורה בבתי כל הם חייבו". אף היה מחונן בכשרונות רבים ומגוונים. בפיוחד היה בבית רבינו היה כבוד סיד של ... זכה לשמש אצל החפץ חיים ז"ל בכולל קדשים", שם עלה במעלות התורה ורכש לו בקיאות הריפה ב"ש ופוסקים. לאחר מכן שימש ברבנות בכמה מערי פולין. גולת כותרת של רבנותו היתה בעיר ... , הוא זו עירה מפורסמת ב"לין הקונגרסאית שסיפקה לכל הדור מצות שמורה שנאפו בהשגחתו. למרות היותו בן ליטא התחבב על בני עדתו החסידים וראו בו את מורם ... קשריו עם בני עדתו לא נותקו גם אחרי השואה שפקדה את בית ישראל באירופה, ... השמיד הגיעה הגיעו דרך יפאן ארה"ב, וכן המשיך לתמוך לבני עדתו ... שניצלו אף הם מהשואה. ... משתדל ומשיג עזרה עבור כל

אחד ואחד משרידי עדתו. בארה"ב שימש כאחד מרבנות המוקרים של ברוקלין במשך עשרות בשנים.

גם בזמן רבנותו בפולין ובאמריקה המשיך בשקידתו בתורת וראה בה חזות הכל. זמן מסויים אף הרביץ תורה בישיבת ראדין שבניו יורק. בשנת תשכ"ג עלה והתיישב בירושלים עיה"ק ושם התמסר כולו ללמוד וללמד. יום יום היה מגיד שיעור ב"גמרא בביהכ"נ אגודת אחים אנשי אמריקה שבירושלים. כמו"כ היה שם לעתים קרובות בדברי אגדה ה"מושכים את הלב להגאת השומעים ולמדוקים הרוחני. בירושלים אף התמסר לסידור כתבי זקנו הגאון ר' בנימין אביר טרסטיבא, אחי "הגדול ממינסק ז"ל.

כל ימיו שאף לעלות לארץ ישראל, ואכן הימים שבהם לגור בירושלים היו המאושרים בימי חייו. לא התאונן מעולם על קשיי קליטה שהם מנת חלקם של העולים החדשים. קיבל את הכל באהבה ודן את כל אדם לכף זכות. הוא לא פסק מלהתפלל מכסי ד' המלקים את היישוב מאז ו' מתמיד.

אהוב היה על כל יודעיו ומכריו. איש שיחה נעים עשה מלבב את בני שיחתו שהוקסמו מאישיותו ו' מאצילות רוחו. ועם כל הגלותיו היה צנוע ועניו ולא החזיק טובה לעצמו. בבוקרו של יום הששי ערב לפני חג הפסח השתא הלכתו ביתה ב... לתפלת שחרית כרע ונפל ונאסף ... לבני הגהדה.

השאיר אחריו דור ישרים יבורך המשתדלים לילך בדרכיו ולהמשיך את דרך חייו המופלאה.

הנצב"ה

מחאה נגד כוונת פולין להרוס שריד גטו ורשה

נאורגן מחאה יהודית ברחבי העולם

על ארגון מחאה עולמית נגד כוונת ממשלת פולין להרוס את שארית החומה שהקיפה את גיטו הוארשה — סוכם בישיבות שקיים בלונדון הי"כ הלל זיידל עם מנהיגי הארגונים היהודיים מ"ארה"ב, בריטניה, קנדה, אוסטריה, הולנד, בלגיה וארצות אחרות.

על כך מסר ח"כ זיידל עם שובו מהקונגרס העולמי למען יהודי ברה"מ, שנ"ערך בלונדון.

מר זיידל מסר כי משלחות של יהודים ולא יהודים יגישו עצומות לשגרירויות פולין, בבירות המערב, בהן תובע ממשלת פולין לבטל את ההחלטה להרוס את החומה, וכן גם לבטל את ההחלטה להוציא מפטרי' המלחמה קטעים העוסקים במרד הגטו.

הוא הטעים, כי המדובר בנושא מרכזי מדרגה ראשונה ועקר על הזנחה והתלאשכות של ממשלת פולין, שעל אף דמותה התקוממה השואה, לכבד את זכרם של לוחמי הגיטו ושל קרבנות השואה בכלל.

שני אחים שנפלו במלחמה — למנוחות

שני אחים, נפתלי ואשר פירורו, שנפלו במלחמת יום הכיפורים בזירת סיני הובאו ביום הי' למנוחות בקבוצת משמר השרון.

בתלווייה השתתפו הרב הראשי לצה"ל, אלוף מרדכי פירון, בני המשפחה, חברים לנשק מוקירי זכרם ויהודה שריון. לפי בקשת ההורים לא נישאו הספדים. האב אמר קדיש והרב הצבאי ערך את האזכרה.

רב סמל נפתלי בן 24, נעדר עד לאחרונה, ורק עתה נתגלתה גופתו. הוא נפל בעת שהיה בשירות מילואים, לפני שנה סגרה מגדסת השמל בטכניון.

אחיו, סגן אשר, בן 21, היה בשירות סדיר, בקורס קצינים. שני האחים ילידי הקיבוץ היו אנשי שריון.

השאירו אחריהם הורים דב וחיה, ואחות, יונה.

מרחצאות ראש זוהר נרכשו ע"י קופ"ח

... חולים הכללית רכשה מידי הי"ה לפיתוח חוף ים המלח את מ"אות הנפריה החדשים בראש זוהר. בר מועצת המנהלים של החברה, שלמה דרורי, מסר לכתב עתיים, המרחצאות אשר נתבנו לפני חוד"ו אחדים נבנו במגמה להעבירם ... פרטיות וכי אין בכוונת החברה ... חוף ים המלה להחזיק פרד"ים מסחריים. המרחצאות נמכרו ... מליון ל"י אשר ישקעו בפיתוח ... שירות בחוף.

... חולים מתכוונת לשלוח ל"... זוהר חוקרים אשר יעמדו על ... והמרפא של המעיינות ה"... החברה לפיתוח חוף ים המלח ... לבצע קידוח נוסף בחמי זוהר.

במטרה לאתר מעיינות נוספים כמו כן בודקים בימים אלה את טיבם של מים מינרליים לשתיה, שנמצאו בעין בוקק. מים אלה טובים לריפוי מחלות קיבה ולב. (ע).

רעש קטלני פקד את יפאן

טקיו, יום הי' — רעש אדמה קט"לני פקד ביום הי' את מרכזה של יפאן, ... 25 ... כ-30 נעדרים.

... הרעש לכפרי אדמה בכפר ה"... נאקאני שמדרום לטוקיו ... מכך נהרסו 16 בתים. ... הגיעו למקום וניסו לפנות להם ... בין עיי המפולת. באמצע ... אל הנעדרים אשר חוששים כי קבורים בבתיהם מתחת למפו"ה ... שרוחבו כ-300 מטרים.

ועדת המשפטים פתחה בדיונים להפללת ניכסון

הדיונים יימשכו על פי הצפוי חודש עד שש שבועות ולאחר מכן תתקבל ההחלטה אם להמליץ על הליכי הפללה או לא ✱ אם הרוב יחליט להפליל, יהיה דרוש רוב של שני שלישים בסינט להדיח את ניכסון מתפקידו

וואשינגטון — ועדת המשפטים של בית הנבחרים האמריקאי פתחה זה הי"פעם הראשונה בדיונים על השאלה, שעל פיהן היא צריכה להחליט אם לפ"תוח בהליכי הפללה נגד הנשיא ניק"סון.

הדיונים החלו לאחר חודשיים של ע"בודות הכנה, עיון ודיונים נהליים. בוועדה 21 צירים דמוקראטים ו-17 צירים רפובליקאים.

הראיות נאספו על ידי צוות של כ-100 עורכי דין. הדיונים יימשכו על פי הצפוי חודש עד שש שבועות. מקץ שבועיים נוספים תתקבל ההחלטה אם להמליץ על הליכי הפללה או לא. אם ההמלצה תהיה חיובית, תיערך הצבעה במליאת בית הנבחרים ואם הרוב יחליט להתחיל בהליכי הפללה, יע"מוד הנשיא ניקסון לדין בפני הסינט, שם דרוש רוב של שני שלישים ועוד אחד, כדי להדיחו מתפקידו.

גרלד פורד ישקע האמנה הגיקה"ה צ'רלסטון, אילינוי, סגן נשיא ארצות הברית ג'רלד פורד אשר לפני יומיים הכריז כי הוא חש עצמו מסוגל לי"טול על עצמו את הנשיאות אם יהיה צורך בכך, אמר כי הגיע הזמן שהמדינה תפ"סיק לומר לעצמה את האמת בענין פרשת ווטרגייט.

טורי-רוברט גריפין והבר בית הנבחרים לסלי ארנס אמרו לאחר שנפגשו עם הנשיא בבית הלבן, שאין בכוונתו לב"קש ממנו להתפטר.

שני עתונים שמרניים בארצות הב"רית, "שיקאגו טריביון" ו"אומאהא וו"רלד הארולד" חזרו בהם מהמיכתם הי"מסורתית בנשיא ריצ'ארד ניקסון וד"תבעו את פרישתו המהירה מהבית הי"לבן.

במאמרי מערכת שפורסמו ביום ו' נזכרו בהרחבה בעתונים אחרים וב"רשתות הרדיו והטלביזיה הצהירו שני העתונים, שהם נדהמו מן השפל המו"סרי, שנתגלה בתעתיקי שיחותיו של הנשיא עם עוזריו בפרשת ווטרגייט. "השיקאגו טריביון" כתב כי השיחות השפו תוכן רגישות מצד הנשיא ל"כללים מוסריים, שהאמריקאים רו"אים אותם כמובנים אה חייהם.

העתון הגדיר את פירסום השיחות כשלב נוסף בהרס העצמי של הנ"שיא.

הועדה הסינאטאית מאשימה את ג'ון מיצ'ל

וואשינגטון — ועדת הסינאט האי"מריקאי בראשותו של הסינאטור סאם ארווין, החוקרה בפרשה ווטרגייט הי"גיעה למסקנה כי מי שהיה שר המשפטים, מר ג'ון מיצ'ל, הוא שנתן אישור להכנת הצ'פים בבטה המפלגה הי"דמוקראטית — נודע ממקורות מקור"בים לוועדה.

הוועדה גם הגיעה למסקנה כי סכום מי הכסף שניתנו ע"י עוזריו של הי"נשיא ניקסון ל-7 הנאשמים הראשונים בפרשת ווטרגייט, נועדו לקנות את שתיקתם על השלכות הפרשה ועל פרטים שיש בהם כדי להבאיש את ריחם של אנשים בצמרת הבית הלבן.

הוועדה הייבה להגיש לסינאט דין וחשבון על חקירתה עד לסוף חודש מאי. מהר ייפגשו חברי הוועדה, כדי לדון על טיוטת דין החשבון, שהוכנה ע"י צוות היוקרים המשתרע על 170 עמודים.

המקורות המקורבים לועדה מסרו גם כי הועדה הגיעה למסקנה שכבתנות הבטחון הלאומי לא היתה כל הצדקה לפריצה למשרדו של הפסיכיאטור של"כי פול בדניאל אלסברג, אשר הדליף את המסמכים הסודיים של הפנטאגון על וייטנאם.

אל-על הוכיחה חשיבותה המיוחדת בתקופת החירום

בפניה אל ממשלת ישראל להפעיל ה"שפעתה על גופים מסחריים בארץ ועל ארגונים יהודיים בעולם להעדיף את חברת "אל על" הן בנסיעות והן בהר"בלת מטענים — יצא אתמול המנהל הי"כללי של החברה מר מרדכי בן ארי. בפגישה עם שר התחבורה, מר אהרן יריב, שהיה אותו יום אורח "אל על". מר בן ארי גם הבע להבדיל את זכו"יות הסיס של חברת "אל על" בחברת התובה על המוביל הלאומי כהגנ"ב ב"עולם.

מר יריב שלווה בסיורו על ידי מנכ"ל משרד התחבורה, מר דן חירם, וראש מנהל התעופה האזרחית, מר יהודה ד"בין, קיבל סקירה בפבנה אל-על, היקף פעולותיה ותוכניות הפיתוח והצטיידות של החברה.

מר יריב נפגש לשיחה גם עם הסב"כנ"לים של "אל על" ועם ועדי העובדים, בן פיזר במתקני החברה בנ"כל התעופה ועמד מקרוב על הפעלה ע"י חודש בתחום האחזקה ההנדסה. במיוחד עקב מר יריב אחר בצרלותה של "אל על" לשיפור השירות ללקוחות המבוצע על ידי מערכות אלקטרוניות.

בפגישה עם ועדי העובדים הביע מר יריב את התרשמותו הרבה מהמסור ו"מבצבה בביוחד את תרומת הבי "אל על" וכל עובדיה בתקופת מלחמת יום הכפורים. "השיבותה של חברת תעופה לאומית הוכיחה עצמה בתקופת החרום שלנו" אמר מר יריב, שציין את קדומה של החברה מבחינה טכנולוגית אך עמד בעיקר על חשיבותו של האדם-העובד. בהפעלה מערכות כה מולדות מסובכות.

מר יריב הביע את הקמתו, כי אותה אווירה שורה בקרב העובדים בימי החירום תנחה קו באפפין גם להבא בחברת "אל על", לקידומה והצלחתה של החברה.

הזלזול ניקסון גורמת להולשת הדולאר

ז'נבה — חוסר הודאות לגבי עתי"דו של הנשיא ניקסון היא הסיבה העי"קרית להחלשת מעמדו של הדולר הי"אמריקאי — אמרו היום חוגי בנקאים בשווייצריה.

הבנקאים שבדרך כלל אינם רוצים בזיהויים אמרו, כי השמועות בדבר עתידו של הנשיא ניקסון גרמו לירידת ערכו של הדולאר האמריקאני ברוב שוקי הכספים. בשוויצריה ירד ערכו של הדולאר ב-10 אחוז בימים האחי"רונים. עם זאת ציינו הבנקאים כי גם גורמים אחרים פועלים להחלשתו של הדולר, בגון משיכת מאות מיליוני דו"לרים על ידי חברות רב-לאומיות ב"שוק האירודולר ופעולות ספקולציות אחרות.

מנהיג רפובליקאי קורא לניקסון לשקול התפטרות

הנשיא ניקסון צריך לשקול בחודש את עמדתו ולחשוב על אפשרות של הגשת התפטרות — אמר היום בוואשינגטון מנהיג הסיעה הרפובליקאית בבית הנבחרים האמריקאי גון רודס.

הוא הטעים כי הוא אישית אינו תו"מך בפרישתו של הנשיא. אולם אם הנשיא יחליט לפרוש, הוא יקבל את החלטתו.

שני רפובליקאים אחרים, הסינא"

בחיים התורניים

ארגון "עזרת חולים" ברחובות - בהתפתחותו

(מאת סופרנו בדרום)

רואה מהאשה להגדות בקור חולים ועשייה חסד כמעט ... להולים משמש ארגון "עזרת הולים" ברחו"בות המצא בהתפתחות מתמדת.

הארגון נוסד לפני כשנה ע"י הר עסקן האגודאי הוותיק הר' פישל גלוביצקי — חבר הנהלת אגודי ב"עיר שהדביק עוד מספר עסקנים ב"יוזמה לעשיה זו והעמידו בראשם ה' בנשיאות הנפעל את הרב הראשי ל"רחובות, ואכן בעבל העסקנים הללו ומהרחב הנעשה הוא בעשיה.

בדבקות והתמדה מבקרים הם הולים בבתי חולים ובבתיהם ובעיקר גלמודים ובודדים, המבקרים איבם נגבורים בשיחה בגלולה בידא עם ההולה, על אף חשיבותה, אלא גם בספד הומרי והחני שקטה לפורסם כי הצבעיות יפה להב.

די לציין אילו את הפעולה הענ"... של השבק ב"בנק הדם" באמב"... וזה והיהוק בגן דה אדום, שזו צ"... "דמים" הרתי בעצב.

בוכיר הארגון ר' אליהו יוס ב"... עסקני אגודי בעיר הבצה בהתגבדת ... על מבצע זה באירגון תרומות דם בי ... קרב הצבור הרחב המופקדים בחשבון הארגון "בבנק הדם" המוכנים לכל ... דחופות לצחו, להולים.

לאחרונה אירגן בבצע ההרנה ב"... בירבן הציר בסביבת "שכון אגודת ישראל" שם נאספו בקרב זה עשירות עשרות בנות למכסיה זו.

יסלחו לנו בודאי עסקני הארגון שאכן פרסמנו את מעשיהם כי הם מבקשים להצניע לכת אך איך לא ל"... פרסם עושי צדקה עמהם וראו יעשו וכדאי יסבי אליהם לצרות לטהיכ"... הב: ה. ד. 1335 רחובות, טלפונים: 957344 — 952572

8 נפצעו בהתנגשות בין מכונית ומשאית

שמונה נוסעים נפצעו ביום ד' בלילה בכביש חדרה — עפולה בהתנגשות בין משאית לבין מכונית נוסעים.

הערבי שנעצר באמסטרדם באוקטובר 1972 — נתגלה כפלשתינאי

אמסטרדם — ערבי שנעצר באוק"טובר 1972 בנמל התעופה מחיפול באמסטרדם, לאחר שברשותו נמצאו כלי נשק וחומרי נפץ, נחשב תחילה לאלג'ירי אולם עתה התברר כי הוא פלשתינאי — מוסר העתון ההולנדי "ה"לבד' ידה פוד".

דוד הפלשתינאי בבירות. אריפ ביגאל הוא מומחה להודעים פוליטיים באוניברסיטת אמסטרדם, לצורך עבודתו המדעית הוא עורך עתה מסע לימודים במזה"ת.

הנאיש אבו פיראס, גילה את זהותו הפלשתינאי בראיון עם הפרופ' ההו"לנדי לו ביגל, אשר התפרסם בידיה טודי.

אבו פיראס שוחרר בזמנו יום אחד לאחר מעצרו, משום שבשא צינו דר"כון דיפלומטי אלג'ירי. עתה גילה בשיחתו עם פרופ' ביגל, שהתקיימה בבירות כי לאמיתו של דבר הוא פלשתינאי ותוקף בראש המחלקה ליחסים בינלאומיים של ארגון תש"ה

פנקס הבוחרים החדש לכנסת — לעיון הקהל

פנקס הבוחרים החדש לכנסת, אשר יכנס לתוקפו בסיון באב תשל"ה, הוצג אתמול לעיון הקהל ב-1021 לשכות עליה ומרשם של משרד הפנים ומשרדי הרשויות המקומיות.

בפנקס הבוחרים החדש נכללים גם 65,000 בוחרים חדשים והוא מונה כ-2,084,204 בוחרים. הפנקס יוצג לעיון אזרחי המדינה עד ה-19 במאי שנה זו. כל מי שלא נכלל בפנקס הבוחרים ר"שאי להגיש ערר על גבי טופס מיוחד עד 25 למאי שנה זו, בלשכות העליה והמרשם של משרד הפנים.

הספד על הרב אברהם יעקב פריזלר ז"ל

במלאת שלושים לפטירתו של מנהל הישיבה הזו נערך כינוס של הרב אברהם פריזלר הי"ה, על משמרתו במוסד רבנת תורה, נעיכה אזכרה אזיכה בבית הכנסת של הישיבה במעמדם של הרבנים הראשיים לארץ יפו ומפקחי ומנהלי בתי הספר התיכונים וצבור הורים תלמידי הישיבה.

המספיד מר עוז חיים ציין את הי"מיוחד שבדמותו של המנוח שנוסף לכישוריו בניהול המוסד הצטיין ב"גדלות בתורה ולכן רבה היתה הש"פעתו החיובית על תלמידי המוסד.

הרב הראשי הגריד חלוי הרים על גם זכותם הגדולה של בחורי ישראל המוכרים נפשם על קדושה הארץ וקדוש שם השם ושם עם יש"ראל.

הרב הראשי הגריי פרנקל ציין את השליחות הנעלה שבהלאים התחי"כים למען ישראל בשם כל העם ולכן כל אבדה היא אבדת הכלל וכל בית ישראל יבכו את השריפה, ידיד הקודיקודיון של הישיבה הראב"ד הנשיב והבר עמד על האבידה הגדו"לה לישיבה ולמפעל החינוכי ההורתי עם נפילתו של המנהל המסור ופנה לכל הנודמים להושיט עזרה ראויה כדי שהישיבה תוכל להמשיך את קיו"מה במגדל אור באזור יפו.

בפתיחת הכנס ציין הרב אלעזר ... את הגעיה הקשה בקיומו ה"קין של הנוהד עם ביוס של הכנה ובילוי הפקודו בחוותות עד לנפילתו לפני ... , הבעת תקוה שגורמי ה"מהשלה לישיבה עזרתם הנאמנה למען המשך קיומה של הישיבה.

עריכת סמינריון מדעי בינלאומי במוסקבה - פרובקציה

האזהרה נמסרה לאחד מיוזמי הסמינריון ✱ "השלטונות הסובייטיים נחרדים מהעובדה שמדענים אשר פוטרו מעבודתם בשל בקשתם לעלות לישראל, ממשיכים לחיות ואפילו לפעול" — אומר מדען נרדף

מוסקבה — אנשי משטרת הבטחון הסובייטית הזהירו כי עריכת הסמינריון המדעי הבינלאומי שנועד להת"קיים במוסקבה ביולי בהשתתפות של שמונה התני פרס נובל במקיל, תיחשב כפרובוקציה — מסרו מ"קורות יהודיים בבירה הסובייטית.

האזהרה נמסרה לאחד מיוזמי הסמינריון הסוב"ייטיים. בסמינריון עומדים לדון בשימוש בפיסיקה בתחומי מדע אחרים. מטרתו לאפשר למדענים יהו"דיים סובייטיים, שפוטרו מעבודתם לאחר שביקשו היתר יציאה לישראל, להחליף דעות עם עמיתיהם המערביים.

הסמינריון עומד להיערך בדירתו הפרטית של הפרופסור אלכסנדר וורונל, אחד המדענים שבקשו להיתר יציאה לישראל לא נענתה. וורונל אמר, כי ההכנות לקיום הסמינריון נמשכות ויתכנסו יהיו אשר יהיו המכשולים בדרך קיומו.

אחד המארגנים הסובייטיים ד"ר מרק אזבל, אמר, כי "המדענים הוכיחו כי ניתן לא להיעצר, לא להיהרג, לא לעבור על החוקים ובכל זאת לחיות על פי אורח חיים שהם רוצים בו. השלטונות הסוב"יטיים נחרדים, על שמדענים אשר פוטרו מעבודתם, ממשיכים לחיות ואפילו לפעול" — אמר אזבל.

הפרופ' וורונל אמר, כי ההכנות לקיום הסמינריון נעשו בגלוי, בשיחות טלפון בינלאומיות ובדואר רשמי.

מיניסטריון החוץ האמריקאי נגד נסיון לחסימת התעלה בפני הצי הסובייטי

הצעת תיקון לחסימת התעלה בפני הסובייטים מונחת על שולחן הסינט והיא משקפת את דאגתם של חברי קונגרס נוכח היתרון הצבאי שבריה"מ עלולה להפיק מפתיחת התעלה לגבי הכוחות באוקיינוס ההודי

וואשינגטון — כל נסיון להתנות את הסיוע האמריקאני למצרים בהטלת איסור על מעבר ספינות צי סובייטיות בתעלת סואץ לאחר פתיחתה מחדש — יהיה בלתי מעשי. זאת הכריז ביום ו' פקיד בכיר של מיניסטריון החוץ האמריקאני, מר מייקל סטרנר, מנהל המחלקה לעניני מצרים במיניסטריון.

מר סטרנר העיד בפני ועדת משנה של הקונגרס בקשר עם הצעת תיקון ברוח זו המונחת על שולחן הסינאט. הצעת התיקון משקפת את דאגתם של רבים מחברי הקונגרס נוכח היתרון הצבאי שבריה"מ עלולה להפיק מפתיחת התעלה לגבי כוחותיה ב"אוקיאנוס ההודי.

מר סטרנר אמר לחברי ועדת המשנה כי אמנת קונסטנטינופול משנת 1888 מחייבת מצרים לאפשר את מעבר תעלה בין לכל סוגי הצבורות בתעלת סואץ. "משום כך" אמר מר סטרנר, "תהיה הצעת התיקון בלתי מעשית מאוד. במהגות יכולתנו להוציאה אל הפועל".

בהמשך דברי אמר מר סטרנר, בהתייחסו לשאלת שהוצגו לו כי ברית"ם תהיה ללא ספק בין המדינות שיורשו התעלה בפתיחתה מחדש של תעלת סואץ.

עם זאת אישר מר סטרנר כי הסיוע האמריקאני לניקוי תעלת סואץ, במוקשים ותחומרי נפץ ואניות טבועות, יהיה כרוך בהוצאה המאמדת בכ-29 מיליון דולר. הוא הדגיש, כי סיוע זה איננו כרוך בשום אופן במסגרת של עיסקה עם מצרים בענין הפרידה הכוחות בינה לבין ישראל.

"מטרתנו העיקרית היא להמשיך את הנאי תלוהמה הנוכחיים במורה הדינון בהסדר שלום כיטוף" — סיכם מר סטרנר.

קניות הנשק במורה התיכון מדאיגות את הנבטגון

בוסטון — קניות נשק גדולות על מעידיה, כחיית יאיראן מארצות הברית, בריטניה וצרפת, מתחילות להדאיג פקידים במשרד החוץ ובמשרד ההגנה של ארצות הברית.

הם מודאגים נוכח ההעלכות האפשריות של קניות הנשק הגדולות על עידאק, ועל ספקיות הנשק העיקריות שלה ברית המועצות וכן על בירוק ההיבוכים בהזה"ת בדרך כלל. על כך מסר כיפר הגיכון "כריס"טיאן סאיינס מוניטור" הנה אדמס שבחרת בהמשר הוואשינגטון.

העיפר כתב כי יבדני במשרים אמריקאניים הי יוצאים להגביר את יחותם ופקודי במשלה אמרי"קאנים הדואגים לשיפור מאזן התשלומים של אר"צות הברית משתפים פעולה עם הארצות היוכאות בשק בהעלאת הבידע על היקף הקניות. אולם מסו"בר, כי איראן הרכיש נשק בין 3—4 מיליארד דולר בשנת 1975 יצרב הסגירדה ביותר מבמיליארד דולר. גם כוויית תרכוש נשק בבכם מאות מיליוני דולרים.

הלולנים תובעים את העלאת מחיר הביצה

הלולנים תובעים מן הממשלה הי"עלאת מחיר הביצה ב-26 אגורות ל-92 אגורות, זאת לאחר התייקרויות שהחלו בתשומות הענף האחרונה בהשוואה — על כך מסר מר הדר גרסמן, מזכיר ארגון מגדלי העופות, בכנס מזכירות הארגון שנתקיים אתמול בתל אביב.

מר גרסמן ציין כי התחשיב נערך על ידי כלכלני המרכז החקלאי והוא כולל כל התייקרויות שחלו מאז אוק"טובר 1973 עד סוף החדש ברץ השנה בחשיבה התמיכות העיונות. התחשיבים יוכברו בימים אלה להנהלת משרד הי"חקלאות ולבדיקה כלכלני המרכז לי"תכנון החקלאי. אף בכללות האוזות, המבוססת בעיקרה על יבוא כבד ... לצרפת, ירדה הייהרה, ביותה, בגלל מחיר התלייפון הכבוד של הפרנק, המי"נה מחיר יבואו של 170 טונות כבר אינו בערך של כמעל 3 מיליון דולר. הת"מיכה ביום היא 5.87 ל"י לכל דולר יצוא, ומבקשי האוזות תובעים תמורה של 7 ל"י לכל דולר יצוא. זאת לאור ההתייקרויות הגדולה שחלה לאחרונה בתשומות הענף.

הדובר הוסיף, כי ביוקת המחלה של לאחרונה בירה כבר וכיום יש כבר במלאי 40 מיליון עודפי ביצים. היק התיכוי הקרוב צפוים הי מלאים להגיע ל-60 מליון ביצים. הוא יצא בקריאה לחקלאים להיטיר על מכסות היצור שנקבעו להם ולא לגרום לעודפי-ביצים ביותרים שירוקו לענף.

נרשמו לנשואין

בלשכת הרבנות והמועצה הדתית צפת.

לייבה מאיר בן משה רווק ריבנה — צפת, עפר רונה בת גבריאל רווקה ישראל — מושב בירייה.

אחזה אליהו בן נסים גרוש ישראל — נצרת הגה, רות בת אצאא אבאלה — מושב אביבה.

כהן יניב בן אליהו רווק ישראל — צפת, רבקה יפה בת יעקב רווקה ישראל — בירייה.

אינה יהושע בן יוסף רווק מרוקו — צפת, יפעון שושנה בת מאיר רווקה מרוקו — כפר שמאי.

אילן אברהם בן רפאל רווק ישראל — צפת, דליה שושנה בת יהודה רווקה ישראל — קרית אתא.

ביטון מאיר בן יעקב רווק מרוקו — צפת, הדר שרה בת מרים רווקה ישראל — צפת.

סימנה אברהם בן יעקב רווק מרוקו — צפת, ל' אליס עליזה בת יעקב רווקה מרוקו — צפת.

אליהושעל לוגו בן שיחה רווק רה בניה — צפת, צפנהאל אליס בת שימון רווקה מרוקו — צפת.

מלכה משה בן לוי רווק מרוקו — צפת, אדרי רחל בת יצחק רווקה ישראל — מושב הודיה.

אבוקרט מיבק בן יחיאל רווק מרוקו — צפת, מהסבר שבמה גיבר בת יעקב אליעזר רווקה ישראל — קרית אתא.

דאגה לטיב מי נהר הירדן

דאגה חמורה לגורל הירדן נהר וזו בים, שניתן להשתמש בהם לצרכי ה"שקיה, הובעה בישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, על ידי ח"כ ידידיה בארי, שהציע לדון בסכנה לי"רדן.

ח"כ משה ורטמן הצטרף לדעה קודמו והתנאב להצעתו ההולט להעלות את הסוגיה במליאת הכנסת.

בירוע, מהכוונה נציבות המים להקים סכר על הנהר ולעצור בכך את זרימתו לים המלח.

עונש שכוה

שופט בית המשפט העליון ... הזהיר ... לא ... על ... בחיבור מבוגר ... עליו להביא כפפות כל אישה שהוא ... למשנה ... בבכך השים השנים הבאות.

נעצרו 3 סוחרי בשר חזיר בת"א

שלושה סוחרי בשר נעצרו ע"י בשט"רת כחוז ת"א לאחר שבחיפושים בשני בתי הרושה בבת ים ובפר לחוצר ני קוק נתגלו ע"י המשטרה 36 הזרים שנשחטו בשחיטה שחורה.

החיפושים נערכו ע"י צוות המשטרה המבשרך בחקירת הפיגעים שבוצעו לפני כחודש בכספר איטליזים למוכרי בשר חזיר.

הבשר הועבר לבשרד הבריאות והי"משטרה ממשיכה בחקירה.

גדל הייצור החקלאי בישובי פיתחת רפיח

הייצור החקלאי של ישובי פיתחת רפיח, יגיעה השנה ל-4 מיליון לירות, לעומת 2 מיליון לירות בשנה שעברה — על כך נמסר אתמול בסיור שערכו בישובים והאחזויות הנחל בפיתחת רפיח השרים ה. גבתי וי. גלילי.

השרים ביקרו במושבים שדות, נתיב העשרה והקלה ושמעו פרטים מפי ב"ני המתיישבים על בעיותיהם. בכל ה"מושבים נמסר, כי בגלל מחסור בבניה אין אפשרות לקלוט מתיישבים נוספים ולכן מועמדים רבים מבקשים להצטרף כחברים לישובים החדשים. בשלושת המושבים מגדלים בעיקר ירקות חורף לשוק המקומי וליצוא. ליד מישב דקלה מתבנים חוף רחצה מסודר ואתר הי"דות, כן עוסקים המתיישבים בגידול הדרים, פרחים, הלקוה סיפנים ומשקי בנוי.

גנראלים סובייטים: המערב מכין מלחמה

מוסקבה, יום הי' — מפקדי הי"כוחות המזוינים הסובייטיים טענו ב"יום ה', כי הכנות למלחמה מתקיימות המערבת בהמשכה, על אף הפעויים לצ"יאת הפשרה בין הגושים.

האשמות כלליות בגאנבים ומפק"דים של החילים הסובייטיים, שפד"סבו לרגל יום השנה ה-29 לסיום מלח"מת העולם השניה באירופה. בריי"וחל השניה את יום השנה הזה בהנ"... לאומי.

מפקדי הצבא מבחידים, כי הגרעם ה"מקוטביים יקיים סירבות נגד פער"לותיהם של "החוגים האגרסיבלים" בים האימפריאליסטים.

(ע"ר)

לוח היום

תורנות בתי חוליב

ירושלים

ילדים בירורגיה ונמיים — הדסה, צבירה ונשים — שערי צדק. כירורגיה בית ואף אוזן וגרון — "הדסה" הפקפה לב והמצויה נחש — בית החולים הקריה.

גוש דן

בר ההמלקיה, "הל העומרי", "ם"אבר" כפר סבא

בתל אביב

"ריקה ידסה" — למחלות פבימיות.

בחיפה

כ ר מ ל.

ע ז ר ה

... : ירושלים, תל אביב, חיפה, רמת גן, בני ברק, חולון, בתח תקוה, הרצליה אשדוד, אשקלון, באר שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת — 2344; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית שמונה — 40444.

... : ירושלים, תל אביב, חיפה, ... פתח תקוה, הרצליה, אשדוד, אר"רגב 723333; ראשון לציון — 942222; חולון — 842112; אילת — 2332; באר שבע — 2222; חדרה ונתניה — 222222; טבריה — 30222; נהריה — 922222; נצרת — 5532; קרית שמונה — 40133.

בש"ק יום יאעת כי אייר תשל"ד

הדף היומי: מנחות קה
משנה יומית: עירובין א, א-ב
הלכה יומית: שבת שלא, ב-ד

זמני היום

סוף זמן ק"ש	7.15
זמן שקיעת החמה	6.52
...	6.58
זמן צאת הכוכבים	2.56
זמן גץ החמה	4.40

תורנות בתי מרקחת

ירושלים

גאולה הארדי 12
בלסם צלאח א דין

תל אביב

בירנבום, בוגרשוב 60
צפת, יהודה הלוי 35

בני ברק

רמת גן

אהודא ז'בוטינסקי 41 רמת גן

חיפה

אחוזה רחי הורב 4

פתח תקוה

... השקד, רוטשילד 39

נתניה

הרצל 34

בת ים

בת ים, בלפור 45

חולון

גאית שושנים, סוקולוב 44

רמלה לוד

... מרכז מסחרי, לוד

באר שבע

ירושלים, הרצל 34

הרצליה רמת השרון רעננה כפר סבא רמתיים

פינצלר, ... 47 כפר סבא.

תורנות רופאים

ירושלים

משעה 8 בערב ועד שעה 7 בבוקר — ... "הדריאדם", ... מה רופא ... בכל שעות הלילה. טל. 101

תל אביב

ד"ר הר-אבן, רח' אפשטיין 6 טל. 445281; ד"ר ..., בלוך 12 טל. 247860; רופא ... "אדום". טל. 101

חיפה

תחנת ... "אדום", חיפה, טלפון 101

ברחבי הארץ

לבדו אניה ברשת דייגים

שלושה דייגים מעכו שהשליכו רשת בכניסה לנמל חיפה ופיבמו בה אניה יוונית האשמ... מבקש אסור ומבריצעל משגל ... יפ.

לבית משפט השלום בחיפה הוגש כתב אישום כנגד הוסיין סלאמה, בן 36, אחמד מאדי בן 43 ואבריק מאדי בן 22, כולם תושבי עכו.

בכתב האישום נאמר, כי בתחילת דצמבר אשתקד הם פרשו רשת דייגים בכניסה לנמל חיפה ואניה יונית שעברה שם "אלבודה" ברשה.

קנס של לירה על זריקת צפרדע לסיר דגים

שופט גזר קנס סמלי של לירה אחת על עקרת בית שהשליכה צפרדע בתבשיל שהכינה שכנתה.

גב' הברה בלונה, בת 57, מקרית ים הובאה לדין בפני שופט השלום ח. סביר לאחר שבחודש אוגוסט אשתקד זרקה לשכנה התביעה, צפרדע בסיר בו בישלה הגים שכנתה גב' נביה ששין.

התביעה טענה, כי הנאשמה עשתה את המעשה על רקע של סכסוך שכנים וכי ע"י מעשיה גרמה הנאשמת נזק יפצר לשכנתה שנאלצה להשליך את התבשיל.

השופט קבע בפסק דינו כי מקרה כגון זה מוטב שלא היה מובא אל בית המשפט וגזר על הנאשמת קנס סמלי של לירה אחת בלבד.

ניסה לכייס את "צייד הכייסים"

איתיע בהלו של משה ארסה, 27, בתל אביב הוא החליט לכייס דוקא את "צייד הכייסים" היהוד, רפ"ר משה ...ב, בשעה שהלה נסע בבגדים אזרחיים באוטובוס "דן".

העות השוטר וילד חכבבה שהבחינה שידו של אירש הניפתה לא שיבצנו אותו כבראה, כיוון שהוא ניסה להיחלץ בן הפחת באמצעות ... חבמה בבריצתו של הבלש הוותיק.

התוצאה: 4 הודשי מאסר בפועל שנגזרו עליו ביום הי' בבית משפט השלום בתל אביב.

המודיע

עתון יומי — ירושלים
יוצא לאור ע"י ... אגודת ישראל
... , יהודה ליב לוין
... "מודיע" ... ת. ד. 1306
טלפון ...
מערכת ... "הדפוס" ... ירושלים
... טלפונים ... 226005
בני ברק ת. א.: רח' ...
40 ת.ד. 1969, טל. 624232
... טלפון 833941

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנוני

סוכנות "המודיע" בארצות הברית
Y. A. ZISHINSKY
1672 — 53 rd street
Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. 851 5016
851 5100

הרב שמחה אלברג

קדושת החיים וקדושת המת

לפי עומק התפיסה היהודית, ניצב לו במרכז הבריאה האדם מישראל. הלקח המוסרי שמטיפה תורת היהדות, זו הדרישה מיהודי הקפידה שיהא בדעתו שפל מן האיזוב הקיר ומפלג מים, וישיב בעת ובעונה אחת את היהודי הד כביר השפל הזה על מרומי קיה השד כיש בו את האמונה העצמית: "בשבילי נברא העולם". מה גדול ואדיר הוא האיש הישראלי, כשהוא נאמן ליעודו — אם תבל ומלואה, עולם מלא מדות ובסתורין, על כחותיו המסתירים והתבונה האינסופית של הקוסמוס הכל נבראו אך ורק בשבילו.

והנה באו אחרים בבסמה קוסמופוליטי ומתוך זעם פנימי, בלוי לבו וקלה, קרעו מעל ראש היהודי את הנזר יאך הה בהודהבר. החליפו את שם העצם "יהודי" בתואר "אדם", הנברא למטהם יוצא להרים על נס את בחירותו של האדם האוניברסלי, הבללם בהוכיחתו את הרכות האידיאלית ביותר.

"יהודי" ו"אדם" מסיבם, לאור השקפת היהדות, הם שני מושגים נבדלים. ביהודי אמנם מתגשם גם האידיאל "אדם" על כך עקרונותיו הטובים, המוסריים וההומניים. אבל ה"אדם" רחוק הוא מהתממנו בעולמו של היהודי ההיסטורי, כרחוק מזרח ממערב. רחוק ה"אדם" בן האשיפות שבעיקון ממעמקי נשמה יהודית, רחוק הוא מהלומותיו היומיומים של אדם מישראל וכל שכן מן המסורה הכופית שלו.

היכן נעוץ ההבדל הקרדינאלי בין האידיאל "יהודי" לבין האידיאל "אנושי"? ההבדלים נרחבים ועמוקים ביותר, אך לא כל עין בשרודמיה מסוגלת להבחין בבדוק העצום שנפער ביניהם. גם כאשר נתאבק להוכיח בהגיון חריף ובהוכחות היסטוריות כי מחיצה איתנה הבדיל בין היהודי לאדם, יבואו רבים וידבו להסר מחיצה זו, להקטין את המהומדקים המפרידים עד לנקודה בזהות משותפת ובהדרך מלאכותית להפוך את הניגוד הכביר להופעה חיובית יחידה. אכן, ישנו הבדל אחד בין יהודי לאדם, הכבל בהכרת כמושכל ראשון אפילו אצל בי שהבלה "אתם" היא בעלת צליל באוני, אפילו אצל מי שעודנו תולה בו תקוות ומורף כל התמורות בתקופה האחרונה יוחש איכון לאדם, המיועד לגאול את העולם מכל כוחות הרע והטמים. ההבדל בלתי נמחה זה קשור יד תד בתפיסה המהותית של שני המושגים "אדם" ו"יהודי", מאשר בהבדלים החיצוניים או הפנימיים שביניהם, ברוח, אם ביחס לתפקידים המוטלים עליהם. אין שום שמץ דמיון בין "יהודי" ל"אדם".

האדם מוגבל בהשפעתו, יש סוף וקץ להשפעתו המעילה, קץ המסור לבוא ד בקדים את כל התשובים האנושיים. האדם — ערכו קשור בחייו הארציים, ותו לא. ואילו היהודי חי לנצח, חי אפילו אחרי פטירתו מן העולם. תפקידו אינו תם השלם לעולם. לפעמים משפיע היהודי אחרי מותו הרבה יותר מבחייו. או אז, ברגע של הכות, כאשר האדם חדל כליל מלהתקיים, הגיע שעתו של היהודי בכוחותיו המיטאפיסיים. תורת היהדות ראתה בה עצום ביהודי גם, "צדיקים במיתתן קרויים חיים" — זהו אלף בית של היהדות ואחד מהעקרונות הראשיים שלה.

מה טעם הושה היהדות רגשי כבוד עמוקים כל כך ביחס למת מישראל? מכיון שלפי אמונתנו העמוקה, אין ליהודי מת בכלל, המושג "יהודי" אינו מתבטא בדמותו הגופנית, כי אם בנפש נשמתו, גופו אינו אלא לבוש ארעי, אכסניה זמנית בשביל הנשמה עלי אדמות, היהודי כיצירה אלקית, על כל היותו ומהותו הרוחניות, הנו "יציר אי־טיפי" בקיומו ובנצח השפעתו.

ואבא לא לפעות: תורת היהדות לא חדשה עולמן בזיות נטולות חיים, דרישתה המחולפת להנהג כבוד בהם, יש לראות הוצאה ישירה מאמונת ישראל היהודית, כי דוקא במיתתו הגופנית של יהודי התחילו החיים האמיתיים של נשמתו, העולם כורע ברך לגבורת אדם זה. המת בעיניו לחדל ערך ייחשב, ואצלנו עומדים בחיל וברעדה, בראש מורכן דוקא בפני המת מישראל. מפני שהוא חזק יותר מן החי, מכאן יש ללמוד איפוא, כי אם לפעמים יתכן לכאת יהודי חי, הרי כל מלחמה עם יהודי שבת — אבודה בראש. לקח זה צריכים לזכור כל אלה המהרהרים להלל את כבוד המת.

קדושת החי — וקדושת המת

קדושת החי וקדושת המת — שני מושגים אשר העמידה היהדות בבורכ קיומו הנצחי של כל אדם בישראל, אף אחד וזולתה לא העמיק כל כך להבין את משמעותה של קדושת האדם. היהדות היא שלימה את האנושות בכללה, שכל יהוד יחיד הנברא בצלם אלקים מכיל בקרבו גורמים של קדושה. המושרשים בעמקי נפשו ברגשים של שכינה יבריקו בן לרגעים נוצצות מן השלהבת הסמויה, שלהבת הקדושה. ניצוצות בלתי נראים אלה מתלקחים והוסמים במכיל את הדרך לירידה. אין יהודי ללא שום ניצוץ, באין מהלילית של קדושה הדוחפת את האדם האובד שיתנשא לעילמות גבוהים יותר. גם לאדם המת אין אחרים כייחסים קדושה, כמו היהדות, אשר הלבישתו פרוכת של ספר תורה.

קדושת החי, או קדושת האדם — את הרעיון הבסיסי הזה, על אף סיבוכו ד לברות קשי הנשמתה, נסה העולם החומרי להביעו במדה מכויימת, גם הם הגו וחדשו האורויות של "קדושה" ה' מחייבת את האדם ובהתאם לדרישותיה הוא נאלץ להיות. אולם האידיאל "קדושת המת" נשאר רכושו הבלעדי של עם ישראל. רק יהודי הנושם כל ימיו את קדושת החיים יודע איך לשמור על קדושת המת, במובנה המסורתי הרחב. כל כמה שתורת היהדות מריעה על גם את קדושתו של יהודי חי, שיא ההוד קבוה האנושית, הגיעה בהצצלת קדושתו של המת מישראל, שהיא קדושה מוחלטת, המרוחקת מכל מגע זר. אם המת מישראל קשור עם הקדושה.

"אדם" ו"יהודי"

ולפי השקפת היהדות קדוש הוא עצמו — מהיכן נובעת טומאתו המקורית הממלאת כל סביביו בכל מקום שהמת נמצא וכל הנוגע בו נעשה כחלק ממנו ונטמא בטומאתו? אם יהודי שמת מכיל בקרבו את כל כוחות שהצטייד בהם כל שנות חייו — הלמאי עוטפתו טומאה רבה, בו ברגע שדעתך נרו? אם קדושת המת מהווה תוצאה ישירה מקדושת החי, וככל שקדושתו בחיים היתה עילאית יותר, בה במדה מתעצבת קדושתו יותר ויותר אחרי המות — מהיכן באה לו ליהודי שמת טומאה גדולה כד זאת, בדרגה הקיצונית של "אבי אבות הטומאה"?

אלא הוי אומר, מפני שהמת מישראל הוא קודש קדשים, הריהו אסור בהנאה וחלילה להשתמש בו לשום מטרה, מפני שחל עליו דין "הקדש". לשם אבטחת קדושתו, לבל יחולל, ולמען ישאר המת בשלימותו ובקדושתו, סייגה תורתנו הקדושה אותו בטומאה חזקה, על מנת לבודדו ולמנוע כל חילול קודש העלול להתבצע כתוצאה ממגע הדוק עם המת. לפי תורת החיים, נובעת טומאת המת בעצם קדושתו; ודוקא מפני שגדלה מעלת הקדושה שלו, מן ההכרח לשמור אותה בסייג של טומאה. (וראה בספרי פ' חוקת: "המת מטמא ואין המת עצמו מטמא").

טומאת המת היא, איפוא, תוצאה מקדושתו הנעלה, וכך כותב מהר"ל מפראג: אדם בישראל שמת מתהפך לספר תורה כמעט ואין קדושה יתירה מזו של ספר תורה, הכלא אזכרות ושמות קדושים — ובכל זאת התקינו חכמים שספר תורה מטמא את הידים הנוגעות בו. בחכמת הקבלה למדנו, שקדושת המת גדולה מקדושת החי. הטומאה יש לראותה כבדר בעלמא, כמחיצה היוצרת בקביל המת עולם אחר, עולם סכור מעין התוה, עולם מלא נשמות שנזדככו לאחר היקון, עולם שאין לחי דריסת רגל בו, אף על פי שנתקדש גם הוא בקדושה עילאה.

קדושת החי וקדושת המת — שני המושגים ההלכותיים מוסריים, שאפשר לעם ישראל עם של "אתה בחרתנו". אין קדושת החי מהווה נכס להורשה, באמצעים תיאורטיים גרידא לא ניתן להשיגה. רעיון נשגב מתגלם בקדושת החי, רעיון שבכדי להגשימו בחיי יום יום נדרש מחיר עצום: מאבקים קשים, רצון ברזל והתנהגות אישית מקורית, אשר לא תתרשם כמלוא הנימה מכל התהויות הקשורות בזמן ובמקום. אפילו מי שרצונו חזק איננו מצליח להיות היה קדושה כיד שעה בימנה, הגדולים בהוכנו התחננו כבנים על אביהם שבשמים, בהתהגם "קדש את מעשי וקדש את מחשבותי" לא זוכים בקלות למדרגה שכל המעשים יהיו קודש, קל וחומר שקשה לבקר את המחשבה ולבדור את דרך הדימיון, רק יחידים בכל דור זוכים לקדש גם את מחשבותיהם כליל.

ואולם, אף שלעיתים כבדה על היחיד בשימה זו, להגשים בחייו הפרטיים את רעיון קדושת החיים במלוא תפיסתו — הנה שימש העם היהודי בכלל בהתגלמות היה של רעיון ההתקדשות ובתום היותו "לעם הצטיין כ"גוי קדוש". קדושת החי יוצרת את הפרט והכלל היהודי בכל משפחות העמים ועמדה לראשם ככתר הקדושה. והפרישות, המהות היהודית, מהות יחודה במינה, אינה כי אם מושל יוצא מן המסיב "קדושה", אשר כמו באלף עינים על התחומים ההיסטוריים שחיצו בין ישראל לעמים. דמותו ההיסטורית של ישראל סבא עוצבה וקורצה כולה מיסודות של קדושה. זה הבזון המקורי של עם הנצה אשר ישכון לבדד, באין קדושה נסמשה הקרקע מתחת לרגליו של היהודי. יכול האדם כשאינו בן ברית להיות גם בהיותו משולל מן הקדושה; ואילו כאשר מאבד אדם מישראל את היסוד הזה, יסוד הקדושה, עלול הוא חייו להתהפך לחיה רעה.

הנה באו רבים להתכחד בתורות עם רוח היהדות, קצת בהם פילוסופים ומשוררים — התמסרו בעומק מעינות החכמה, קשרו מכם בלשונות הזורית ד ארגמן של עקיעת התהבה, היו מתחפים ובהתפרים, הוגים וחולמים — ו"אלו גבהים הצפילו לעלות: חכמה — אמנם כן: פואיזה — אמת ונכון, אבל כתר הקדושה לא צלו. יחוד בהחוירות נשאר היהודי הנצחי, העונד לראשו את כתר הקדושה, אפילו נגיעה קלה לא נגעו זרים באוצר הקדושה, רק הדם היהודי כסוגל להשאר נאמן בקדושתו גם לאחר אלפי שנות סבל ועינויים.

ישנו הבדל עמוק בין קדושת החי לקדושת המת, המתבטא לא רק בתפקידיהן השונים ובמשמעות העמוקה שלהן, כי גם בסייטורי השפטה. לא תמיד הן מקבילות יחד ומשתלבות כאחד. קדושת החי, כמושג אוטונומי — זוכים לו היחידי סגולה בלבד, קדושת המת — כל יהודי ששבק לן חיים ניתן בו. מבחינה מסויימת אמנם תלויה קדושת המת במדה שהוא נתקדש בקדושה בעודנו חי, אבל כאשר דלו חייו מבחינה רוחנית, נחשף אור הקדושה בכל יהודי ההולך לעולמו. המות יש בו משום עונש וכפרה, היסורים לפני הפטירה ד צער המיתה כשלעצמו ממרקים את האדם מעוונותיו, מטהרים את כתמי חטאו — אם עוד הספיק להתאמץ להזהב מעומקא דלבא ולהרהר בתשובה לפני יציאת הנשמה. אחרי צער המיתה הריהו יהודי אחר לחלוטין. המות מצרף אותו ועושהו מוקד של קדושה. קדושת החי — זה רכושם של האנשים אשר כל ימיהם היו בקדושה, מי מהות ומי יותר: קדושת המת — כי יהודי זכאי לה.

כבוד למי ששבק חיים

מחד גיסא הצלתה תורת היהדות את רום מעלת האדם אלי מסגה, העמיקה את משמעות תפקידיו ודרשה להוקיר את "גדלות האדם" — ומאידך גיסא הביחה בראות פילוסופיות ובמעמותים ברורים, עד פה אורבת לו סכנה בכבוד מופרז שחולקים לו — אפילו לאחר הגאונים אשר זכה לכך בדק במוסס —

הבכיל חוקים ארסיים שירעילו בסופם את אופיו של המכובד. גם האיש ההולך כבוד אינו מתעלה ברוחו על ידי הכזבנות של חלוקת הכבוד ביד רחבה. בעוד היהדות היא סובלנית למדי ביחס לכבוד שנותנים לאחד מתוך רצון טוב, מתוך יאוש של דרך ארץ כלפי רוממותו המוסרית — שללה במילים בוטות את רדיפת הכבוד, כמוה רעה המערערת את רוח האדם ומתנבלת לקיומו הפיסי, עד כדי שקיעה מוחלטת. רדיפת הכבוד נמנית במסכת אבות עם התוצאות השליליות אשר הנה "מוציאין את האדם מן העולם".

שימו לב: תורת היהדות עצמה, זו הגבלה רציונאליות מופלגת ביחס לכיבודים, הנהגת למדוד מתוך הזירות מרובה את מדת הכבוד הראויה לכל אחד בהתאם לרמה הרוחנית המוסרית שלו — משנה את עמדתה במיפנה חד ויש לה גישה הפוכה לגמרי, מתהמדובר בכבוד המת. קמצנות, הסכון החשוב מדוקדק — כל אלה אופייניים להיהדות, המצמצמת את הכיבודים שנועדו להביא את יצרו של אדם חי על מיפוקו. הסכון זה שריד וקיים ביחס ליהודי חי לבדו, היהודי החי מצווה ד עומד לברוח מן הכבוד, ואילו ביחס למת אין גבול, אין שיעור וקצבה, לכבוד שמחויבים לחלוק לו, להרבות בניגון בשעת הלויתו, להפליג בסיפור שבחיו האמיתיים, לא לפסוח על שום סעיף קטן מטקס האבילות — כל אלה מרבים את כבוד המת וחוב קדוש מוטל עלינו להתאמץ להם, להגדיל את כבודו של האדם בישראל שהלך אל בית עולמו.

מה טעם הגישה הניגודית בין הקצה אל הקצה? כל עוד הוא חי נשקל כבודו במאזנים בעיניים כחוט השערה, הדרים במשהו — ואילו אחרי עצימת עיניו זורם לו הכבוד בשפע רב. מה הבסיס להבדל קרדינאלי כזה? מדוע הותרו ביחס למת כיבודים מופרזים, שאינם עומדים בשום יחס בהשואה לכבוד שהותרו לחלוק לאדם חי?

אכן, דוקא משום שהמתים אינם מרגישים יותר ונגמר החשש פן יתפתו לגאוה מכוערת בבין הכיבודים האלה. כבוד המת לא ישחית את נפשו, לא יכפה בו את שמצון הגדלות — ועל כן ראוי המת לכל כבוד אפילו במימדים מלכותיים לא יזיקו לו. וכך כותב מהר"ל מפראג: מפני שבר מינן זה אינו מרגיש בכבוד שנותנים לו ולא תנה דעתו בגללו, אנו יכולים לחלוק לו כבוד ביד רחבה, באין מדה וגבול.

גזירה חדשה מימות עולם

בקדמת דנא, עוד באביב ההיסטוריה הישראלית, היו שונאים אותנו. בכל הזמנים התקופות היו מחללים את שם היהודי ובוזים את צלם אלקים הטבוע בו. ברם — את היהודי החי לבדו בקשו להכחיד; כל חטאו של אנוש מזרע ישראל נתמצה בעודו, הוא מרהיב להסתובב חי עלי אדמות, ואילו ליהודי שמת נתנו מנוח, חלומם המתוק של שונאי ישראל היה היהודי הבומת ובנאות נסהימה שבאתם, המשטמה לא הוסיפה לפעפע בלבותיהם הלאה. להיפך, בכל שהתייחסו ליהודי החי באכזריות ובבוז־סאליות, בכל שעינו אותו בלי הרף עד לחיסולו בכל מקום התייחסו לגוויתו המתה בכבוד. גם אויבי עמנו ההיסטוריים, הגדולים ביותר לא העיזו לחלל את קדושת המת מישראל.

היטלר, ימח שמו, היה הראשון שיצא ללחום גם ביהודי המת. הוא הראשון לשאוב קדושת המת בישראל, הוא הראשון להפקה וזדונית של חומרים כימיים מן האברים ועצמותיהם של קדושים וטהורים, ואולי דוקא מפני שהמת בישראל מקודש כל כך. יצא היטלר — התגלמות הסטרא אחרא בעצמה — להחום בו וניסה להשליט את כח הטומאה על כח הקדושה.

"כבוד האדם" של יהודי חי נרמס באופן ברוטאלי כאורות, הנולה לעתים תכופות מאד. לא אחת היינו מספידים ומודיעים את מצפון העולם בשוועתנו על העוול שנעשה להרוגים וכי מה דרשנו? קצת מנוחה ליהודי הנודד והעייף. היינו תובעים את זכותנו האלמנטרית הזכות לשמור על כבוד האדם החי: אך מעולם לא נאלצנו להילחם על זכות המתים — עד ל... בינונה של מדינה יהודית ריבונית!

מי מאתנו היה מסוגל לקוים בדמיונו תמונה טראגית כל כך, שמבתרים אבריו של בן אדם — ידיהן הענוגות של אמהות ואבאותיהן, וכן עצמות רכרוכיות של ילדים גמולי הלב — ומשווקים אותם ל"מסחרת מדעיות"? האם יכולנו אי פעם להאמין ולחזות בראשא, שבני עמנו יאלצו לדרוש ולתבוע — אצל מיז לא אצל שונאי ישראל, כי אם אצל אחינו מזרע היהודים — שישמרו על כבוד המת ויניחוהו לבוא במנוחה לקבר ישראל? האם היא מדינת ישראל, שתגשמותו של חלום היסטורי? כלום יתכן שמדינה כזאת היא השבר לתוחלתנו "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" זה אלפי שנים האם זה היא "ציון" שחלמנו כל הימים עליה?

כי על כן: ארץ בה אין יכולים למות במנוחה, קל וחומר שאין יכולים לחיות בה במנוחה...

יהודי דתי — ויש בינינו כאלה לאלפים ולרבבות — יותר משהוא נוסע לחיות בארץ ישראל חיים מאושרים, הריהו נוסע לשם כדי למות מיתה מאושרת, מתוך מנוחה ושלוה. ואם עד שקיע אפילו רק את אבריו של נפטר יהודי, שוב אין מיתתו מאושרת. אכן, קיים אצלנו המושג של מוות באושר, כדוגמת חיים מאושרים. במיוחד לגבי יהודי חרדי. אדם בסוג זה אינו מחפש בעיקר מקום "בטוח" להיות, כי אם כדי לחיות בביטחה — יש די ארצות עסידות הזוקות, המתחרות בכל עם ארץ ישראל. אלא מדוע הנו נוסע לארצנו הקדושה? אכנם כדי לחיות בה, לרקום בתוכה חיים של קדושה וטהרה, אבל במעמקי נשמתו יש לגביו בן ה' גידה שבארץ זו, על כי פה יוכל למות בבטחה. נכון, תהליך ההגירה של יהודים דתיים מצטיין באמיונות ניכרות, יהודי

דתי איננו נוטה בבריתו, על רגל אחת. מאחר שהוא מתקשה לעזוב את משפחתו ואת המכוכה שנתגדל בה, ברם, ביון שנשמע יהודי דתי לארץ ישראל, הריהו נשאר בתוכה הבית, נבד בדורות: יהודים דתיים אינם "יורדים". אפילו אם מעבר הכלכלי תווק ביתה, אין היהודי הדתי ממהר "לרדת". אדרבה, באו והבו מאלו שכבות באו "היורדים" של ימינו — וילדים מהם אתבונן הון והעפות כדי להביאם ארצה — אם לא אותם שבמקו לשם במסמה של חלוציות אידיאלית מאלה המתערבבים באהבת ארץ ישראל המזויפת שלהם. אבל באותו רגע שהכזבו בציפיו הראשונים של משבר כלכלי הפיקד את הארץ נהדו לנטוש אותה. כל אלה ה"יורדים" בימינו, עמצעים נקי כביכול לא היו "עולים" מביתם, היהודי הדתי בעבירותו לארץ אינו נעשה "הלוכי" אי "תובב ציון", כי אם "עולה" אביהו. הוא נדחף להתנפק בשעריה על ידי כח עליון טמיר, על ידי קול פנימי והשוקה רוחנית לחיים בצלים יהוה — וכך הוא עולה.

חוק ניתוחי המתים, שלאחרונה מבצעים ובפלסימים אותו בארץ בצורה אכזרית, בזבאה כיעל את שערי הארץ בפני כל עולה חדש וסולל דרכים פתוחות לירידה חדשה. כי המוות, האורב לצעיר כזקן, ימפוד בחשש הכבדך בעד קבוהיו. שמא לא יוכו לבוא בשלימות לקבורה. והי האיש — אפילו הקיצוני שבמיוזדרים — ההפך שבוריהו תמשמש אבטיקום לניסויים מעבדתיים, לצים ביבר מלחמה. באשר גוים כי כן החיים לצבא הלוחם, הלך ובקש ברכה בן הרבי שבמעיקת ויחבה בקרוב. יוסה לבוא לקבר ישראל. והרי אותו יהודי מאמין יתקק, בכיעותו האדמה לארץ הצבי, לבקש בריבוי של צדיק, שלא יבהרו את גיפוי ולא יהחרו את אבריו אל ארץ העמים הטמאה, אל הבקום שכבנו עקר לצאיהתי. מה יכול להיות לגבי יהודי גרוע מהכבת גופו לסבנך אכספירימנטי קודר לשהודי הלא יקנע כלום? עד בה היה אדם בישראל חרד לגורלו אבר בודד שנקטע כגופו הוד. לפעמים באלנו לקטוע רגלו של פלוני, כדי להצילו מסכנת חייה, היו מקברים את הרגל הזאת ומוספים עליה, עשרות שנים כאותו יקר ולבסוף הטמינוה בקברו של בעל הרגל, בבוא עת פקודתו.

לא התפללו אבותינו

ההיסטוריה הארוכה שלנו ניסה יותר מאויב אחד לנעול את שערי ארץ ישראל בפני היהודים, ולא צלחה המזימה בידם. אפילו בריטניה האדירה לא הצליחה בנעילה השערים. הכח הרוחני היהודי הבנוי, ניצח את כולם. אך מה שלא הצליחו בו זרים, עלול להתגשם בידי — אחינו בשרנו — היהודים!

אין לנו לחשוש בלוכר גלוי: חוק ני־תוחי המתים עלול שייעשה מנעול חזק דוסח המת

בשערי המדינה, מנקול שיתקשו מאוד לעצמו: אתהה זו אין להאריכה כפראזה דראסטית בצלצלת בלבד. עלולה היא בהתלם להיות חס ושלום מציאות טראגית. הפרידות מדולה באין בקרב החוגים הדתיים, התהפרכות תלויה באויר ובכל רגע עלולה לפרוץ סערת רוחות ללא שום מעצור — ורק ממשלת ישראל תשא באחריות לתוצאות הצדלוה.

בקורות גלותנו הארוכה נזדמן לנו הרבה להתפלל על ביטול גזירות, אשר הרו הגויים באומת ועצם. התפילות אפילו אם לא הועילו תיכף ומיד ולא קרעו את גזר הדין, בכל מקום הועילו לעתיד לבא. צרה חדשה, כל תפלה יהודית, בייחוד תפלת רבים, איננה צללה בים האבדון. "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור". ומבארים חז"ל: "לאמור" — לדורות: משה רבינו התפלל לה', שכל תפלה יהודית תועיל גם לדורות הבאים. כיון שנעמדנו בכל גזירה קשה, היו תפלותיהם של הדורות הקודמים בתמכים עם התועגנו בהווה ומכח שביא זה נתבטלה הגזירה. התפלות שהתפללו אבותינו ואבות אבותינו. דור אחר דור, האוחזו לכה צעום אשר ניצה את הסטרא אחרא והתגבר עליו.

אכן, רק ביחס לגזירות המתים יכולנו להדהין באותו נשק התפלה, מאחר שנגדם בלבה, נגד סטאתם ועריצותם השטנית, מורד הלב היהודי ממעמקי הבקיעה שאגת האומללים: "עננו — רחם נאי לפלה בודדת". ה אמנם ונבקעו הרקיעים, אך בכל קורות הנדודים שלנו לא מזקקנו לשוע ולהקביר את רוע הגזירה היהודית. גזירה מושלים בורד ישראל. לפיכך אנחנו היום מיואשים, חלולי אונים, לנוכח גזירת ניתוחי המתים. כי על כן, גזירה יהודית היא זאת, ובאין בהשפת הפרודיה העמוקה ביותר של דורנו, כאשר אנו נאלצים לצור תפלה חדשה, תפלה נגד גזירה קשה הבבתימה ומכאבת את המתים מישראל, שם הגיית ישראל, בה מחללים את ק־

הרב אברהם הכהן לוין

ניצול יעיל של שנת הלימודים המוארכת

לקראת החופש הגדול מתכנן החינוך העצמאי פעילות ענפה ומכוונת, שבקיפה את כל התלמידים בכל מוסדות החינוך העצמאי.

כבר מזמן הדריכו רבים וטובים שהחופש הגדול כמגום יותר על המדה ואין כל צורך להשבית את הלימודים והחינוך לתקופה כה ארוכה ומשד שכה.

הפעם נוסף לכך גורם בטחוני, שכדאי לתת עליו את הדעת.

רבים מן ההורים כגויסים ואין להם אפשרות להתמסר לחינוך הבנים, ד לעתה צמם כמו בשנים קודמות. בשום כך הלחץ לקיים מסגרת כת־איכה לחינוך בחופש, בקבל הפעם בשכבות הרבה יותר חיונית.

קודם כל מן הראוי להפנים עכבר בשנים קודמות היינו ראשונים שקיכנו. המשך לימודים בתקופת החופש הוהדש הנקרא "שנת לימודים מוארכת" שנהפכל בתרועות החינוך הכללי כמשהו מובן. נקוט על־ידינו כדבר רגיל ומקובל כל השנים.

ברם השנה אנו מעונינים להרחיב את הבצגל ולהוסיף פעילויות נוספות. יש לשער שהמורים בשדה יחשו כהף ויתמו לנושא בכל הלהט הדרוש, שכן מי עוד כמותם החושים והמרגישים עד כמה הענין נחוץ ד חיוני.

בהזדמנות זו כדאי להרחיב את הדבור על לימודי עזר לילדים ואלפים, הללו לא מצליחים במשך כל השנה להגיע להשגים מרשימים, ובשארים מקופחים. בידע ובהישגים, הקצוה מן המוכשר להשיג להם צורה ושיע בצנות החופש, על מנת לשקם אותם מבחינה לימודית, אין זה בגדר סה שבכל כתה נמצאת קבוצה נחשלת שלא זכתה לאוהב בוה הטיפוח והטיפול המעמיק והיסודי הראוי לה לפי כשרה ויכולתה.

קבוצה מעין זו בשארית הגיד בשוליים, ולכורה כל המאמצים והבנים שנעשים ע"י המורים. אין ההצלחה מרובה ביותר, ולכן אין לך שעה מתאימה להרדם בשדה זה ולתקן את הבעוות, כאשר בתקופת החופש.

במשך חודשיים ימים, דרך שיטות הוראה חדישות ובקבוצות קטנות, ניתן יהיה להגיע להשגים מפתיעים ביופיים.

הבעיה העיקרית המתעוררת בשטח זה היא כתודית ודקטית, אך וכיצד להורות ולהקנות ידיעות בדרך בלתי שגרתית באופן שהתלמידים יפיקו את מלא התועלת ולא יבזבזו את זמנם לשוא.

בענין זה צריכה לשבת בכל בית־ספר הועדה מצומצמת שתדון בכובד ראש, ובתשומת לב רצינית על כל ילד חלש ולאבר את נקודות ההודשה על מה להפלות ארוכה לבצוקה הספציפית המיוחדת בה מתלבט הילד ומתחבט בכל ימות השנה.

ועדה מעין זו שהוזה מורכבת מהמנהל ומחנך הכתה, בלווי יועץ חינוכי ושיקול דעת ההורים, עשויה להועיל מהמבה יסודית ולעלות על דרך המלך. במגמה לעזור לילדים האיטיים המהשים שמספרם לא מבוטל בכל מסגרת חנוכית.

אני חושב שבנקודה זו אנו צשויים להגיע לתפנית הללה ביותר, ולהיות חלוצים לכלל המערכת החינוכית בארץ, כשם שהיינו ראשונים וחשודנים בעצם הארכת שנת הלימודים.

אולם לא רק לילדים האיטיים עלינו לעזור בעידן החופש, הילדים המבוזים בקצה השני של הסמה, הם המוכנים, ראוים אף הם לטיפול ולטיפוח. בענין זה חלה הפוגה כללית בארץ השקודה בכל המאמצים לטפח רק את החלשים ואת המהשלים, אלא שמבלי לפגוע כמהה את בהורמת מאבאים להתחום זה, שלכל הדעות הוא חיוני עד לבאר, נשאלת השאלה המבורסת כבדות המשקל הרבת הערך. האם הילדים שהבורא חנן אותם בשכל ד התבונה, אינם ראויים לטיפוח ולצידוד יותר, על מנת להפמיה מהם גאונים ועילויים?

חוסר טיפול הגונה בדובר הזה של תלמידים עלול להזיק לנו ליהדות החרדית התורנית עוד יותר מאשר לחוגים אחרים, מפני שאנו מצווים על פי הדין לשקוד על כך שיהיו לנו גדולי תורה ורבנים דגולים, ראשי ישיבות ומצעי הוראה, ומבין יבוא הד באגף ההה אם לא נקרב את תלמידי החינוך העצמאי המחוננים?

משום כך יש לשקוד במקשבה לטיפוח ולטיפול עם המחשלים החלשים, גם עם מחוננים נבעלי רמה שכלית גבוהה, הללו צריכים להתהלך בחוגי לימוד ועיון נפרדים כאשר מיטב כח האדם בהוראה במומה עליה ושוקד על טיפוחם.

כמובן שלא בכל ימות השנה הדבר ניתן להעשות בתרחבה ובהעמקה ד בהיקף גדול. אבל בתקופת החופש שנמשכת כחודשיים ימים, אין כהב בזה שכל הנצרים המחוננים יתאספו לפי בתי ספר ואזורים, כאשר ראשי ישיבות ואנשי החנוך, הוגים ומנהיגים, מטפלים את הנוער הזה ביסודיות אינטנסיבית על מנת שיוכל לשבש בבוא העובה את צרכי היהדות החרדית באכובה, ולמלא את השליחות כהוך הרגשה שהנוער הזה בונה עתה את כה שמוטל עליו, כדי להדריך ולהנהות את הדור הצעיר לקראת העוד והבשימה של הדור הבא.

אין הערות אלה פוטרות אותנו כניבון כלזאוג בעת ובעונה אחת לתלמידים הבינוניים שהם רוב מנינו ורוב בנינו של החינוך, לבנים יש אפא בוהודים הגלפנים, קייטנות ליהודיות חינוכיות ושורה אחרת של פעילות, שלא כאן המקום לעמוד עליהם בהרחבה.

נגבתי אפוא רק בכמה קוים כלליים מבלי להכנס לפרטי פרטים של הנושא, הבוזיב עיון ושקול דעת מעמיק וגדהב, תוכנה קפדנית ואוראות מראש.

וזוקה על המבונים על כך שיפעו גם כלא המאמץ המתבקש מרצינות הבעיה וישקיע בכל הכרח כדי להגיע להיתרונות של השגים בחופש הגדול, העומד מאחורי כתלנו.

בשדה ספר

שארית מנחם

לרגלי הופעת הספר הקדוש "שארית מנחם" לאדמו"ר הצדיק המפורסם מוהר"ר מנחם מנדל הכהן זצוקללה"ה מוויזשא

הכל תלוי במזל אפילו ס"ת שבהיכל (תקו"ז תיקון ס"ט ובזוהר פ' נשא דף קל"ד).

בצמאון ובכמיהה נפשית עמוקה ערגו נפשות התלמידים והחסידים שנים על שנים לראות הספר הקדוש "שארית מנחם" יוצא ממכבש הדפוס כלול בהדרו, ואשרי המחכה ומגיע ליום שקיוה לו.

קשה לתאר כמה גילגולים נתגלגלו שרידי כתבי קודש הללו של האי גאון וצדיק האדמו"ר מוויזשא עד שנתגלו על ידי בני משפחתו בבית רופא נכרי אחד שבעירו, ולמרות שבמשך עבור שלשים שנה מהשואה ועל אף כל המאמצים שהושקעו בנו הת"ד האדמו"ר האחרון לבית ויזשא אשר התגורר בתל אביב להוציאם לאור בחיים חיותו לא עלתה בידו לדאבון לבנו להביא לידי ביצוע שאיפתו הקדושה בגלל כמה וכמה סבות שאין כאן המקום לפרטם.

לא רק תלמידיו המרובים הנפוצים בארץ ובחוץ לארץ, על האוצר הזה שלא ירד חלילה לטמיון אלא שכל אלו אשר זכו לחסות בצל קדשו ד לשמוע דרשותיו המפורסמות הלהבות כאשר זיקקין דינורין יצאו מפיו קודש מה מפיק מרגליות וכבשו את לבות השומעים בגבורת דרך חנית עילאית להשיבם לאביהם שבשמים דאגו בכאב ובמרירות על גורלם של הכתבים הללו שימצא להם גואל למען עשות קורת רוח לנשמת המחבר הקדוש בעולם העליון ולהפגן זעדות עם רב תלמידיו חסידיו ומעריציו, המשתוקקים להנות ממימי בארו הנאמן כמעיין אשר לא יכזבו מימיו סלה.

באור ונחזיק טובה לקומץ אנשים מתלמידיו הותיקים, שדבקו בו בדביקה ושיקה והניצה בימי בחורתם אשר לא שקטו ולא נחו התגברו על כל המכשולים שנערמו עלי דרכם ובלבד להגיע אל התכלית להוציא מחשבתם הטובה ככה אל הפועל.

תשואות חן לאלו שטפלו בסידור הספר ללקט אמרות נבחן מאמרים בלתי מסודרים שבכלל לא נכתבו בשפתם להפוס, עבודתם לא היתה קלה כלל וכלל והם עשאו מלאכתם מלאכת הקודש באמונה ובדביקות, ועל אף טרחתם ועמלם להקפיד בקפדנות שלא לשנות מעצם הסגנון והלשון המקורי הרי מוכרחים למעבים להוסיף או לקצר למען ההסבר ובכל זאת זהרו על המעיין בספר זה להתבונן ולהתעמק עד אשר יבא על הכונה האמיתית.

בטוחני שאותם התלמידים שצורת רבם הקדוש עדיין חקוקה והרוזה על לוח לבם כאשר ילמדו ויעיינו בספר הקדוש הזה יראו את בעל המחבר עומד כנגדם, וכדאיתא בירושלמי פ"ב דשקלים האומר שמועה בשם אומרה יראה כאלו בעל השמועה עומד לנגדו דכתיב אך בצלם יתהלך איש עיי"ש, ודבר זה נרדא יהי' גורם חזק ומניע להתעלות נפשית ולהוכיח שאין לשער עוצם ד' באשר שמעתי בפיו הקדוש לפטר דברי הפייטן באקרוטיו "וכאין כד שמעתין שבה דא שירתא — הך איתא שאינם זוכים הק בנוזה שתה עשיפו ונגבו דא שירתא — קביעין כן והוזן בהגהו הבדרתא. ונקוכן ד תיתבנן באילא דרוא, עיק בעביר אותה שעה בלהב כבר יהי'. נבנים בחבורתא קדישתא יזכו לישב בעילא דרוא תעדיה"

אשרינו שזכינו לאמתה שעה שהכינו לה ואשרי להמסייעים המשתדלים והעוסקים שנתגלגלה זכות זו לידם זכות המחבר הקדוש תגן עליהם ועל ארעם עד עולם

הרב ליבוש בר הלפרט

בשולי ביקורת

(המשך מעמוד ב')

כך בפומבי ואינו מדבר על כך ברזיה. כמו שאחרים היו עושים זאת לוהתת ליבם. אבל זוהי השתמשות אקדמית, כאשר טוענים, כי ליקויים הם עין של אופי. בודאי שאדם כזה כבצאל בנואי אינו מסוגל לחיות בצוותא הוא עם ליקויים, אף הקלים ביותר.

ומשום כך הוא מצביע עליהן, מתוך הצבע. ובגלל האופי, אין הליקויים הללו מתוקנים אלא גוררים עליהם, משום שהמבקר והמבוקר הם אנשים בעלי אופי שונים לחלוטין, לא רק מבחינות האופי האישי, אלא גם מבחינת האוירה בהם התחנכו, בה לבוש, אותה נשמו ואותה הם מבקשים להחדיר גם בלב עבודתם, העובדים המבקרים והעובדים המבוקרים.

ביקורת של לסיפא על הלהי של קריעתו: "יאמי יהא שאתם שובה אבל אתם אל תעשה זאת שיכד אלה מעיה בישראל. כאן למדנו לדבר ידועיי. כאן אינני מתחשבים בכל שברים לבו באצבע: "ראה זה לא יפה עשית. אפשר לעשות אותו דבר בצורה יותר טובה בפחות בכוי, כי כאן אנו חיים בשותפות של: אם זה עולה יותר, זה שוה יותר. אמנו כה הרגלנו לבנות ולבסוף שאיננו עובדים עליו בדעת אמיצה, עד שאנו הורקים בכבן החוצה.

אולם המבקר לא יפיד אף פעם: אתם זורקים כסף המדינה, אתם מבזבזים, אתם מעסיקים אנשים ללא צורך, אתם איננכם מסוגלים לנהל. כשוה, הפקידים שלכם הם בחירה ומשתמטים מכל עבודה. הוא לא יגיד זאת, יכ להתעמק, עמוק עמוק לא רק כדי השינוי אלא מאחוריו ומעל גבו, כד לקלוט את האמת הברה הזו.

ואם נחבר את הנגיעות המצומצמה עם האמנו הבותו של הישראלים הבביקורת, נבין כי מה שכובב מדייה בן באלק העומדים הוא לק בבבואה ודבבואה מבה שניתן להגיע ממנו הלכה למעשה.

מ. אפפל

פרקים בתולדות ירושלים

בצלאל לנדוי

נחלת שמעון עוברת לרשות היהודים

בהדורות קדומים נתקדש המקום כמקום תפלה, שבו נתקדש שמו של הקבר לציוני כל יהודי ירושלים היו משתטחים על הציון אם בעת צרה ואם לבקש אחיהם בני סגולה שהעלו את זכרונם על לבם ושיגרו את נדבותיהם להחזקת תושבי ירושלים. שישבו על התורה ועל העבודה ושקדו על חובת ירושלים.

קופה ביהודה על שמו של שמעון הצדיק הוהקמה ע"י עדת ירושלים, וכאשר העדה הספרדית ברובה הגדול היתה נהוגה לשבוקה, בסוף המאה השש לאלף השישי, בעלה בהדרת סיון תק"צ שליח בירושה ר' מיצה בבר גבריאל, לארצות תורכיה, ובידו ניתן כתב שליחות ציון. "ואם אברהנו נבוא הציר להודיע במורים את צבעינו ואת להתבני אירך הריבה לטכן בהכי"ל. "בילינו ספה, באנו באש ובמים, נכון בתמי הביקי' נדיבי העם נדרשו להתנדב "בבה חדשה לשם מצות פדיון שבוים, וקופות הקבורצית מימות עולם, גם בפרט קופת אם הבנים רחל אמנו זי"א, בהקריבכם מנחה חדשה, קופת שמעון הצדיק זי"א." בתקופה זו התקינו איבא קופה צדקה: מהרחת. צ"ש שמעון הצדיק (שלוחי אר"י, עמ' 718, צ"ש כתב יד בגנזי הספריה הלאומית)

בשנת תק"צ נשלח למרוקו ר' יהודה זרחיה אזולאי, ואף בכתב השליחות שלו נזכרת כבר קופה זו! "בהקריבכם מנחה חדשה לה' לב' מגודיהם ומבוהותכם וכל הקבוע מימות עולם, הן בפרט קופת אם הבנים רחל אמנו זי"א ד' קופה חדשה לשם התנא שמעון הצדיק זי"א. אף בשליחותו השניה, לאחר חמש שנים, נדרשו אחינו "להתנדב קצבות הקצבות ההוגות וקופות חדשות גם ישנות, זו קופת שמעון הצדיק זי"א הנדבת במחצית השקל".

מסבות לבנות צדקה זו ניתנה גם לר' יוסף ואבירה, שיצא בשנת תקכ"ה לאיטליה (שם עמ' 719—720).

מדבריהם של רושמי הקורות המתארות את המערה וסביבותיה, אנו למדים שכל השנים היתה מערת שמעון הצדיק בבעמד סמוך לירושלים ולא נכללה בתחומי העיר עצמה, שכן אין קוברין בירושלים. יתר על כן אחת מתקנות ירושלים היתה שלא להוציא אשה מעותה מבת שתים עשרה שנה ויום אחד אולם אם האב הוליכה להשיא את ביתו, בעוד שלא מלאו לה שתים עשרה שנה, באלך לערוך את החופה מחוץ לעיר, והמקומה נקבע בחלקה הסמוכה לקבר שמעון הצדיק.

הוא הדין לגבי התקנה המובאת בדברי בעל "פרי האדמה", מגדולי חכמי ירושלים, (בספרו חו"מ כב עג) "בזמ"ק ירושלים" יש הסכמה מגאוני עולם הקדמונים, שלא לקדש אלא בשעת נשואין, והרוצה לקדש קודם נישואיה, בשביל איזה סיבה, יוצא חוץ לעיר, כמו ציון צדיק שמעון הצדיק ומקום שם".

המקום הזה על הדרך לשכם היה בודם לכל עובר שורדים, מספרים שהנוסעים לחברון וסביבותיה, היו פות־

אספים במאות לא רחוק מן המקום הזה, כדי ללכת בשירה, למרחקים, למרות שהנקודה נמצאת על אם הדרך לשובים יהודים וערבים, שימש השטח בבין הזה על מגורותיו ומתבואיו מקלט לשודדי דרכים שפרצו בימים ההם, ינבי השלטון התורכי. הנסיעה לפרצם היתה מתקיפת רק בשיירות גדולות, לא רק מפני הפחד בלילות אלא אף במחד של שוד והצה לעיני השמש.

כפי הנראה היתה מערת שמעון הצדיק מאז ומקדם נחלת בני ישראל, אך בעל המגרשים בסביבה הזו, אחד הבקהלים היה נהוג להציק למבקרים היהודים ע"י תלונות האשבות כוד בית, שהם משחיתים את האילנות ואת התבואות, ולכם הסלום הנוק הזה גובה גרוש צאג לנפש, מכל איש ואשה וטף, המבקרים את המערה. כן בספר ר' משה ריישר בספרו "שערי ירושלים". "המערה הזאת נמסר ביד ישמעאל אי רוצה פהם הסיגר, וכשהיהודים באים לשם לוקחים מבנו המפתח, ולוקח ב' פארים לגלגלת".

בימים הקבועים של העליה אל הקבר נמצאו הבעלים במקום, אולם בשאר ימות השנה קשה היה לבקר בו כי שומרי הקבר לא גרו בסביבה ודרה בדרך להביאם בהוצאות גדולות, וכשפרץ סכסוך בין הבעלים, ניתנה הזדמנות לעדה היהודית לרכוש את המקום.

בשנת תרל"ו הציע פחת ירושלים לעדת היהודים לקנות את המגרש המציה שבתוכו יחד עם האילנות וכל אשר לו והצעתו נתקבלה ברצון מצד היהודים, ולשם כך התאמצו ואזרו חיל, כדי לאסוף את הכסף הדרוש לתשלום בעד המגרש.

המודים על רכישת המגרש, שהחל כנראה בשנת תרל"ו נזכר בעתונות הזמן, קנית השדה שבו נמצאה לפי המסורת קבורת שמעון הצדיק, עלתה כ־800 לי"ש, שבהם שילמו האשכנזים את בהציתם ("הלבנון" שנה י"ב) עמ' 222, אולם לפי "החבצלת" (שנה ה' גליון 5) 800 לי"ש האשכנזים בלבד.

החזל בגיוס הכספים למטרה זו, ובשנת תרל"ו אף נשלח ר' נתן נטע נאטקין, בשליחות עדת האשכנזים והספרדים בירושלים לאמריקה, ל־בפנקס השליחות צוין הצורך לגייס סכומים "לרכישת הקרקע סביב מערת שמעון הצדיק ולהבנין בתים עליה" (מבנני ירושלים הוי"ב עמ' ס').

פרשת הקניה ונוריבת מתוארת בכתב השליחות שנמסר לו: "הנה המקום הקודש הזה היו מחזיקים בו הגוים, לבני המערה שהיה גדולה רחבה ידים, ובתוכה באה אילנות של זיתים. עד מה הה לבו בצער גדול כי פתח המערה עשוי בשער ברזל וסגור כל ימות השנה, ובזמנים ידועים שאנו הולכים להשתטח על קבר הצדיק, היו מוכיחים לבוא בעלי הקרקע בפתח המציה, לעמוד שם, ומקבלים מכל איש ואשה, קטן או גדול, דבר מה להניחו להכנס, וצוה גדול כחו של שמעון הצדיק, כי ראה בעניינו ושפלותנו ובצרתנו, ונפלה מחלוקת ביניהם. והסכימו למכור לנו השדה והמערה, גם השר הפאשיה היה בעזרנו, וחר־

כנו ה' וקנינו כל השדה.

קניה זו נעשתה בשותפות בין שתי העדות בירושלים, בסכום של 15,000 פרנק חתמו על ההסכם רבי יוסף ריבלין ור' בייניש סלאנט, שייצגו את הועד הכללי כנסת ישראל בשם האשכנזים והרי"ם בן ויניסטי בשם הספרדים.

בשטר המקנה נרשם המגרש ע"ש החכם באשי ר' אברהם אשכנזי מצד עדת הספרדים והרב הכולל ר' מאיר אוירבוך מצד האשכנזים אשר "קנו את השדה והאילנות אשר בו, ועליהם הוטל לשלם 12 קיראט לחלק הספרדים ו־12 קיראט לחלק האשכנזים. המגרש נרשם בתור "ואקף" (הקדש עולם), לעדת היהודים בירושלים, ואין רשות לערער על זכותם בנוגע לאחוזתם זה.

פ. גריאבסקי מספר בשם מר יצחק יחזקאל יהודה מוקני ירושלים, כי לפי זכרונו נקנה מגרש שמעון הצדיק והמערה אשר בו בתקופה קדומה ע"י אשה אחת מעדת הספרדים, ואולי על שם כך קראו הערבים את המגרש הזה בשם "אל יהודיה" ובשנת תרל"ו שלכו היכי פיצויים נוספים לאותו הישמעאלי שהחזיק בו שלא בדין. (מבנוי ירושלים חוברת ב' עמ' י"ב).

בכתב פשר מיום י"ז אדר כי "הוטל גורל ויצא הגורל הראשון לכוללות האשכנזים היינו כל רוח המזרח של השדה כולה מצפון לדרום, זולת מקום המערה של שמעון הצדיק שישאר בשותפות לכל קהלות ישראל, הספרדים והאשכנזים, יחד עם השדה הפנויה אשר לפני המערה ואשר על גבי המערה — — — ולהם לבדם יהיה כל צד המזרחי הנשקף על פני ירושלים, והגורל השני לכוללות הספרדים הי"ו יצא כל רוח המערב של כל השדה כולה, באורך מצפון לדרום, זולת מקום המערה השניה, הנקראת פרנסה, ואשר לפניה ואשר על גבה".

רכישת המגרש לפני מערת שמעון הצדיק ע"י העדה היהודית היתה מאורע חשוב ביותר. ר' החכים יוסף פראג'אופלסקה (הידיה) שביקר בחיפה קיבל על שמערת אליהו נמצאת בידי הערבים, ובתיאור "מסעות הירוהי" הוא מתבוגר: "ועלי לבי דוי כי נתונה ביד עריץ ישמעאלי, אשר עינו לא תשבע מלקחת ממון אשר יחפוץ מהבאים שמה, הלואי כי ישתדלו ראשי בני ישראל אצל הממשלה הרוממה, לקחת המקום הזה מתחת יד נבל ופריץ חיות ההוא, כאשר לקחו חכמי רבני פה ציוייק קבר שמעון הצדיק זיע"א".

גם לאחר שנים מספר, כאשר עסקנים ירושלמים העלו תוכנית לקנות את חלקת השדה ליד קבר רחל אמנו, צויינה כדוגמא רכישת מערת שמעון הצדיק.

אם במשך שנים רבות נודדה קופת שמעון הצדיק לצורת עניי ירושלים, הרי מצוה נצרכה מגבית מיוחדת למטרה הקשורה בציון עצמו, ברודשונה לרכישת המגרש הסמוך. ולאחר שהמגרש הועבר לרשות היהודים הוצלו הכניות לבנין בתים של המגרש ואף הוחל בגבייה למטרה זו.

בפנקס השליחות שנמסר בשנת תרל"ו לרבי נתן נטע נאטקין, נבקשו תרומות הן "לשלם כסף השדה אשר סביב מערת שמעון הצדיק זיע"א, והן לבנות בתים לשבת ולקבוע מקום תורה ותפלה באתרא קדישא הדין". אולם למטבה לא ניגשה לבניה אלא עדת הספרדים שנייה, קרנות ביוחדות למטרה זו.

בשנת תרמ"ב נשלח על ידם השד"ר ר' פראג' חיים בן שלמה יהודה, לאסוף כספים בקהילות בבל והודו למטרה זו. ובכתב השליחות שלו מסופר על התוכניות לבנות בית הכנסת סמוך ממש לפתח המערה, ובתוך המערה "שם מקוה, אשר בו היה טובל אדונינו משיירי כנסת הגדולה שמעון הצדיק זי"ע, וכבר עשוי ומתוקן שיבואו המים מגג המערה, ואחר זאת לבנות שמה בתים בחלקינו הנוגע לנו בשדה הנז', למען ידורו בתוכם בעלי בתים ותלמידי חכמים נצרכים, כי סמוך להשדה אף שהוא רחוק מחומת ציון, כבר דרים סמוך להשדה גויים ופרלים, וגם מאחינו בני ישראל, ובטחנו שאם כה נעשה קרובה ישועתינו לבוא, ובזכות שמעון הצדיק זיע"א יבנה בית המקדש בב"א. והם קוראים להתנדבות מרובה "לא דבר קטן הוא זה לייסד בית הכנסת סמוך למערת הצדיק זיע"א, אשר עין בעין נראה אליו ה', הוא הדאר כי התפילות אשר יהיו שמה סמוך למערה, המה יעלו אשה ריח ניחוח לה'. הוא מגן וצינה לכל אחינו הנתונים בארבע כנפות הארץ, להציל אותם מכל צער ונזק ומכל חולי ומחלה, הגדולה מזו אשתנו כמוחים שיתגלה במהרה בימינו, קץ הגאולה".

במאמציהם של ראשי הישוב בירושלים לרכוש את השטח הנרחב שמסביב למערת שמעון הצדיק היתה לא רק המגמה להבטיח גישה חופשית לציון הקדוש אלא גם בטויה נוספת, להרחיב את אזור ההתיישבות היהודית בירושלים בכיוון צפון העיר, וכאמור הוגלו תוכניות, ואף הוחל בגיוס כספים למטרה זו, אולם שנים רבות עברו עד שניתן היה להתחיל בבכך, ופרשה זו ראויה למאמר מיוחד בהזדמנות אחרת.

ונסיים בקטע מכתב השליחות משנת תרמ"ב בו צויינה קורת רוח על קנית השטח: "ושמחנו כעל כל הון על הדבר הזה כי זכינו בזמן הזה לדבר הגדול הזה, ובטחנו שהחיה אתחלתא דגאולה, וזכות אדונינו זי"ע יגן על כל ישראל אחינו הצ"ו. לאחר הדגשת הצורך "לבנות שמה בית הכנסת סמוך ממש לפתח המערה, ובתוך המערה שם מקוה אשר בו היה טובל אדונינו משיירי כנסת הגדולה שמעון הצדיק זי"א, וכבר עשוי ומתוקן שיבואו המים מגג המערה, ואחר זאת לבנות שמה בתים בחלקינו הנוגע לנו בשדה הנז', למען ידורו בתוכם בעלי בתים ותלמידי חכמים נצרכים — — — ובבטחנו שאם כה נעשה, קרובה ישועתנו לבוא, וזכות התנא הצדיק זי"א יבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן.